

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2023

MORAVSKÁ GALERIE

Made
By
Fire

ILLUSTRACE ALEXEY KUDYKOV



Pavel Büchler

OBSAH:

ÚVOD	2
KONTAKTNÍ ÚDAJE A PERSONÁLNÍ ZASTOUPENÍ	5
Kontaktní údaje	5
Personální zastoupení	5
Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost MG	7
I. STRATEGIE ODBORNÝCH ČINNOSTÍ (prezentace a zprostředkování)	8
I.1.1 Zprostředkování sbírkových fondů	8
I.1.2 Výstavní dramaturgie (umění a design)	9
I.2 Publikační činnost	14
I.3 Edukační aktivity a doprovodné programy	15
I.3.1 Školy a edukační aktivity	15
I.3.2 Doprovodné programy pro veřejnost	16
I.4 Knihovna Moravské galerie	20
I.5 Archiv Moravské galerie	21
I.6 Národní metodické centrum (CENS)	22
I.7 Internacionalizace Moravské galerie	23
II. MARKETING A KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE	25
III. STRATEGIE PÉČE O SBÍRKY	29
III.1 Akviziční činnost	31
III.2 Digitalizace a online prezentace sbírek	36
III.3 Inventarizace, CES a agenda zákona č. 71/1994 Sb.	37
III.4 Restaurování	37
IV. VĚDECKOVÝZKUMNÁ STRATEGIE (VĚDA A VÝZKUM)	40
V. FINANČNÍ A PROVOZNÍ STRATEGIE	42
V.1 Rozpočet v roce 2023	42
V.2 Provozní činnosti a správa budov	43
VI. INVESTIČNÍ A STRATEGICKÉ PROJEKTY	46
VII. BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE OBJEKTŮ, SBÍREK A KYBERNETICKÁ BEZPEČNOST	48

ÚVOD

Moravská galerie má za sebou rok, kdy se vzhledem k recesi a vysoké inflaci musela vypořádávat s novými výzvami.

Podarilo se úspěšně realizovat projekty z Evropské unie, prostřednictvím kterých jsou naplňovány plány Moravské galerie. Díky těmto projektům a Národnímu plánu obnovy bojovala galerie s narůstající inflací, která by za jiných okolností dlouhodobě podfinancovanou instituci paralyzovala ve standardní činnosti.

Poprvé proběhlo vyhlášení nominací Czech grand Design na půdě Uměleckoprůmyslového muzea, čímž byly zahájeny oslavy výročí 150 let od vzniku jednoho z deseti nejstarších uměleckoprůmyslových muzeí na světě. Pod hlavičkou těchto oslav se uskutečnila i klíčová výstava *Made by Fire* v Miláně, která byla následně prezentována v Míčovně Pražského hradu a v rozšířené podobě i v Uměleckoprůmyslovém muzeu Moravské galerie v Brně.

Moravská galerie v roce 2023 maximálně využila investičních příležitostí a realizovala projekty financované z Evropské unie.

V roce 2023 realizovala, či spolupracovala na třech investičních projektech finančně podpořených z fondů Evropské unie a prostředků MK ČR.

Zásadním projektem je stavba nové depozitární budovy v Brně-Řečkovících. Cílem je vytvořit otevřený depozitář, který by přiblížil sbírky Moravské galerie široké veřejnosti a zároveň vyřešil problém s omezenými kapacitami pro ukládání sbírek.

Místodržitelství palác byl uzavřen na konci února 2023, kdy skončil výstavní projekt Moravská zemská obrazárna (23.9.2022 – 26.2.2023). Od jara 2023 zde probíhá rekonstrukce a budova je uzavřena veřejnosti. Předmětem první fáze oprav je rekonstrukce fasády a oken na nádvoří, revitalizace výstavních prostor v přízemí, rekonstrukce zázemí pro návštěvníky včetně vybudování dalšího vstupu, který přispěje k větší otevřenosti muzea veřejnosti a umožní plynulejší provozní flow.

S ohledem na úložné kapacity nelze opomenout ani společný projekt s Moravskou zemskou knihovnou na vybudování depozitáře, díky kterému získala Moravská galerie prostory pro deponování knihovny a archivu, a po jejich přestěhování ze stávajícího umístění tedy i další volné kapacity v centrálním depozitáři v Brně-Řečkovících.

Všechny tyto změny jsou značně náročné na logistiku a vytížení vlastních pracovníků galerie, znamenají však další krok ve vnitřní reorganizaci instituce a jejím efektivnějším uspořádání.

Na jaře 2023 byly zahájeny oslavy 150 let od vzniku Uměleckoprůmyslového muzea výstavou vítěze *Czech Grand Design 2021* dua Vrtiška & Žák a vyhlášením nominací na ceny Czech Grand Design 2022. Spolu se zahájením výstavy *Vrtiška & Žák: Za dobrý design* byl rovněž uveden animovaný film *Tmání*, který využívá virtuální realitu k zobrazení autentických zážitků mladého člověka s depresí. Film režiséra Ondřeje Moravce a výtvarnice Bány Anny Stejskalové byl nominován na Českého lva a v Uměleckoprůmyslovém muzeu byl k vidění do 23. dubna.

Velkým úspěchem byla účast Moravské galerie na milánském veletrhu Milano Design Week 2023/Salone del Mobile s výstavním projektem *Made by Fire*, který byl financovaný z Národního plánu obnovy Ministerstva kultury ČR. Projekt *Made by Fire* se uskutečnil v Triennale Milano a nebyl pouze přehlídkou českých děl a autorů, ale skrze konkrétní předměty z porcelánu, keramiky a skla tematizoval aktuální společenské otázky, které hýbou světem. Zabývá se např. údělem rukodělných řemesel a jejich budoucností v dobách energetické krize, udržitelností a samostatností českého průmyslu, jeho minulostí a budoucností (jakým způsobem lze navázat a co je třeba inovovat), ale i ekologií či experimentováním s materiálem. Následovala repríza na Designbloku 2023 v prostorách Míčovny Pražského hradu (2.10. – 15.10.2023). Vrcholem oslav 150 let od založení muzea bylo pak představení výstavy *Made by Fire* (17.11.2023 – 31.8.2024) v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Brně. Zde byla výstava rozšířena o více než 70 dalších děl na dvojnásobné výstavní ploše.

Zároveň s ní byla v Uměleckoprůmyslovém muzeu otevřena nová stálá expozice nazvaná „*Prvních třicet*“ (1873–1903) *aneb od Světové výstavy po Prostřený stůl*. Ve spolupráci s VŠUP (UMPRUM), konkrétně s ateliérem keramiky a porcelánu pod vedením Milana Pekaře a Terezy Slukové, byla v rámci oslav výročí založení UMPRUM v Moravské galerii zahájena také intervence studentů v Black Depu pod názvem *Příběh* (17.11.2023 – 31.8.2024). Cílem výstavy bylo nejen odkrýt a sepsat příběhy, které jsou spojeny s konkrétními zde uloženými artefakty, ale především výsledky těchto historických rešerší vtělit do nových artefaktů, které jsou umístěny vedle svých inspiračních „vzorů“ do prosklených depozitárních boxů.

Ve výstavních prostorách přízemí Pražákova paláce pokračoval (do 27. 8. 2023) společný výstavní projekt s Moravským zemským muzeem *Valoch & Valoch: Archeologie a konceptuální umění*. Následně na něj navázala mimořádná výstava *Pavel Büchler – Znamky života*. Program Atria Pražákova paláce pokračoval autorskými prezentacemi současných mladých tvůrců v rámci cyklu věnovaného současnému umění pohyblivého obrazu – první série měla název *We Shall Overcome* (30. 9. 2022 – 30. 4. 2023), druhý díl cyklu *Beautifully Lost World* (12. 8. 2023 – 27. 8. 2023) a třetí závěrečný díl nesl název *False Memories* (21. 9. – 25. 2. 2024).

V Jurkovičově vile a Muzeu Josefa Hoffmanna v Brtnici (zde tradičně ve spolupráci s MAK Wien) proběhly sezónní výstavy. V Jurkovičově vile byla od 26. 5. 2023 k vidění nová výstava designéra studia Qubus Jakuba Berdycha Karpelise *Samosebou* (do 31. 3. 2024). V Brtnici potrvá až do roku 2024 výstava *15 let Muzea Josefa Hoffmanna a Zázitek ve virtuální realitě MJH*. Především však byla veřejnosti zpřístupněna nově připravená stálá expozice s názvem *Posel krásy*.

V rámci NPO byly realizovány i digitalizační projekty zaměřené na lepší zpřístupnění sbírky grafického designu, sbírky Jiřího Valocha a archivu Moravské galerie. Na konci roku bylo podáno dalších jedenáct žádostí o podporu navazujících i nových digitalizačních projektů s realizací v roce 2024.

V roce 2023 byla předložena Ministerstvu kultury Střednědobá koncepce Moravské galerie na roky 2024–2028 a schválena nová dlouhodobá koncepce pro vědu a výzkum pro stejné období.

Co se v roce 2023 podařilo realizovat:

- **Uměleckoprůmyslové muzeum v Brně slaví 150 let!**
 - INTERNACIONALIZACE ČESKÉHO DESIGNU na *Salone del Mobile* v Miláně prezentující český design skla a keramiky,
 - výstava *Made by Fire* na Pražském hradě,
 - výstava *Made by Fire* v Uměleckoprůmyslovém muzeu MG v Brně,
 - prezentace knihy *Jak se dělá design*,
 - nová stálá expozice ve Votivním sále,
 - dokument *Moravský Manchester* ve spolupráci s ČT Brno.
- **otevření Muzea Josefa Hoffmanna s novou stálou expozicí *Posel krásy*.**
- **digitalizace téměř 60 000 sbírkových předmětů a archiválií v rámci realizovaných projektů NPO.**
- **investiční akce:**
 - realizace novostavby depozitáře v rámci projektu IROP „Stavba nové depozitární budovy Moravské galerie v Brně-Řečkovících“,
 - realizace I. projektu „Revitalizace Místodržitelského paláce“ v rámci IROP,
 - příprava realizace II. projektu „Revitalizace Místodržitelského paláce v rámci projektu IROP,
 - předložení nových investičních projektů na MKČR.
- **předložena Ministerstvu kultury Střednědobá koncepce Moravské galerie na roky 2024–2028 a schválena nová dlouhodobá koncepce pro vědu a výzkum pro stejné období**

KONTAKTNÍ ÚDAJE A PERSONÁLNÍ ZASTOUPENÍ

Kontaktní údaje

Adresa: Moravská galerie v Brně, Husova 18, 662 26 Brno

Telefon: +420 532 169 111

E-mail: info@moravska-galerie.cz

www.moravska-galerie.cz

Personální zastoupení

V roce 2023 měla MG celkem 156 zaměstnanců (134,9 přepočtených pracovních úvazků).

Organizační struktura MG s uvedením vedoucích pracovníků a kurátorů sbírek:

Ředitel MG	Mgr. Jan Press
<i>Pracoviště přímo řízená ředitelem MG</i>	
Archiv MG	Mgr. Michaela Růžičková
Pracovník interního auditu	Ing. Denisa Makki
Oddělení ostrahy a bezpečnosti sbírek	Mgr. Michal Kučera, Ph.D.
CENS, Muzeum Josefa Hoffmanna, Jurkovičova vila	Mgr. Rostislav Koryčánek (do 31/5/2023) Mgr. Ondřej Chrobák (od 1/6/2023)
<i>Náměstek odboru ředitele</i>	
Sekretariát ředitele MG	Mgr. Michal Žďárský
Knihovna	PhDr. Judita Matějová
<i>Náměstkyně pro vnější komunikaci</i>	
Lektorské oddělení	Andrea Vojtěchovská Mgr. Kateřina Minaříková (do 31/5/2023) Mgr. Jana Ovčáčková, Ph.D. (od 1/6/2023)
Oddělení marketingu a komunikace	Andrea Vojtěchovská
<i>Náměstek pro odbornou činnost</i>	
<i>Odbor správy sbírek</i>	
Registr sbírek	Mgr. Ondřej Chrobák
Restaurátorské oddělení	Mgr. Pavla Obrovská
Management sbírek	Mgr. Pavla Obrovská MgA. Ida Radványiová Mgr. Zdeněk Sedláček

<i>Odbor volného umění</i>	Mgr. Ondřej Chrobák
Sbírka moderního a současného malířství a sochařství, sbírka uměleckých děl pro nevidomé a slabozraké	Mgr. Ondřej Chrobák
Sbírka malířství a sochařství starého umění a 19. století	Mgr. Petr Tomášek, Ph.D.
Sbírka kresby a grafiky starého umění a 19. století	Mgr. Ondřej Chrobák
Sbírka kresby a grafiky moderního a současného umění	Mgr. Petr Ingerle
<i>Odbor UMPRUM</i>	Mgr. Ondřej Chrobák
Sbírka textilu a módy	Mgr. Andrea Březinová
Sbírka nábytku a hraček, keramiky a porcelánu, sbírka designu	Mgr. Rostislav Koryčánek (do 31/5/2023) Michaela Kádnerová (od 1. 6. 2023)
Sbírka kovů, skla, sbírky starověku a mimoevropských kultur	PhDr. Alena Krkošková
Sbírka fotografie a nových médií	Mgr. Jiří Pátek
Sbírka grafického designu	PhDr. Marta Sylvestrová
Sbírka bibliofilii a knižní vazby, sbírka starých tisků	PhDr. Judita Matějová
<i>Náměstkyně pro ekonomiku a provoz</i>	Ing. Marie Kočařová
Oddělení produkce výstav a publikací	PhDr. Miroslava Pluháčková
Oddělení stavby výstav	Ing. Tomáš Rada
Provozně-technické oddělení	Jan Sánka
Investiční technik	Jan Sánka
Ekonomické oddělení	Ing. Marie Kočařová (do 30. 6. 2023) Šárka Fejtová (od 1. 7. 2023)

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost MG

Poradní orgán ředitele Moravské galerie sestavený z teoretiků výtvarného umění, jehož úkolem je vyjadřovat se ke strategii sbírkotvorné činnosti galerie a jejím změnám, k nabývání děl do sbírky Moravské galerie a k dalším otázkám týkajícím se správy a uchování sbírky.

Poradní sbor se skládá ze dvou sekcí:

Volné umění a fotografie

Mgr. Katarína Chmelinová, Ph.D. (Slovenská národná galéria)

Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D. (Seminář dějin umění Masarykovy univerzity v Brně)

Mgr. akad. arch. Edith Jeřábková (Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze)

PhDr. Olga Kotková (Národní galerie v Praze)

Mgr. Martin Mazanec, Ph.D. (FaVU VUT v Brně)

PhDr. Mahulena Nešlehová (Ústav dějin umění Akademie věd ČR)

PhDr. Terezie Petišková (Dům umění města Brna)

Mgr. Tomáš Pospěch (Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity v Opavě)

PhDr. Hana Rousová (historička umění)

Užité umění a grafický design

Mgr. Vendula Hnídková, Ph.D. (Ústav dějin umění Akademie věd ČR)

doc. Mgr. Lada Hubatová-Vacková, Ph.D. (Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze)

Mgr. Jiří Hulák (Národní technické muzeum)

Mgr. Daniela Kramerová (historička umění)

Mgr. Martina Lehmannová (Svaz měst a obcí České republiky)

Jiří Macek (Profil Media s. r. o.)

Mgr. art. Maroš Schmidt (Slovenské múzeum dizajnu)

Adam Štěch (OKOLO / Pedal Project)

PhDr. Lucie Vlčková, Ph.D. (Uměleckoprůmyslové museum v Praze)

I. STRATEGIE ODBORNÝCH ČINNOSTÍ (prezentace a zprostředkování)

Po programové stránce je pole zprostředkování rozprostřeno především mezi kurátory, management sbírek, lektory a marketing. Provázanost činností vyjmenovaných složek tvoří předpoklad úspěchu nastavené koncepce prezentace a zprostředkování sbírkových fondů Moravské galerie. Tato koncepce je primárně založena na třístupňovém formátu zprostředkování (výstavy a dlouhodobé expozice, studijní depozitáře a sbírky on-line), který ve svém součtu komplexně pokrývá sbírkový fond instituce.

I.1.1 Zprostředkování sbírkových fondů

Tento segment galerijní činnosti byl, je a patrně i bude nejvíce zasažený nejistotou predikce vývoje pandemie a války na Ukrajině a jejich dopady vč. ekonomických na návštěvnický provoz instituce. To samozřejmě velmi ztěžuje přesné plánování a vyžaduje zvýšenou míru flexibility reakcí a imaginace v hledání nových způsobů na tomto poli.

Hlavní osou plánu i nadále zůstávají základní principy prezentace obsažené ve skončené i nové střednědobé koncepci pro další pětileté období. Jde především o tři základní linie pro zprostředkování a prezentaci: virtuální zprostředkování kompletního sbírkového fondu na internetové platformě sbírky online, zpřístupnění sbírek prostřednictvím „otevřených“ studijních depozitářů a v neposlední řadě dlouhodobé výstavní prezentace. V segmentu krátkodobých výstavních projektů, které jsou sice nadále připravovány podle výstavního plánu, si galerie vyhrazuje možnost odložit jejich realizaci, či je úplně zrušit, a to i s výhledem na další roky.

Rok 2023 byl kulatým výročím 150 let od založení brněnského Uměleckoprůmyslového muzea, které si instituce připomněla sérií výstavních i společenských eventů. V rámci tohoto pásma stojí za zmínku primárně výstavní projekt *Made by Fire*, který byl na jaře 2023 premiérově uveden v italském Miláně a následně v obměnách reprízován v Míčovně Pražského hradu a brněnském revitalizovaném Uměleckoprůmyslovém muzeu, kde vystřídal velmi úspěšnou výstavu *Jiří Pelcl: Design*. Od konce února probíhá výstavní projekt etablovaného designerského dua Vrtiška–Žák, laureátů ceny *Czech Grand Design*, který je nejen ohlédnutím za jejich dosavadní kariérou, ale ve stejné míře i prezentací jejich produktových novinek, které vznikly ve spolupráci s českými firmami sdruženými v Asociaci českého průmyslového designu. V úzké souvislosti s výše zmíněným jubileem vznikla v restaurovaném Votivním sále výstava „*První třicet let*“, která rekapituluje výstavní projekty uskutečněné v Uměleckoprůmyslovém muzeu během prvních tří dekad jeho existence.

Dlouhodobá expozice moderního a nového umění ze sbírek Moravské galerie v Pražákově paláci byla jako v předchozích letech animována pomocí série výstavních intervencí a neperiodických aktualizací. V hlavním výstavním prostoru byla na podzim 2023 připravena první retrospektivní výstava Pavla Büchlera, uskutečněná v lokální veřejné instituci. Tento

výstavní projekt má ambici reintegrovat dílo tohoto umělce českého původu zpět do narativu lokálních dějin umění.

Z důvodů dílčí rekonstrukce objektu Místodržitelského paláce byla koncem února deinstalována dlouhodobá expozice *Brno předměstí Vidně* a objekt byl celkově uzavřen pro veřejnost. Vzhledem k tomu, že rekonstrukce objektu potrvá minimálně dva roky (spíše však déle), byla expozice zdigitalizována a přesunuta pro zájemce do virtuálního prostředí. V roce 2023 probíhaly přípravné práce pro realizaci a otevření nové edukační expozice *Umění do kapsy*, s plánovaným otevřením v květnu 2024 v části nově rekonstruovaných prostor v přízemí Místodržitelského paláce.

V naplňování zprostředkování umění návštěvníkům byly v roce 2023 zásadní pokračující práce na dostavbě nové depozitární budovy v Brně-Řečkovících. Jde o jeden z nejdůležitějších počinů Moravské galerie v péči o sbírku za poslední dvě dekády. Přinese tak dlouho očekávané navýšení kapacity pro ukládání sbírkových předmětů, ale umožní i tzv. návštěvnický obrat v podobě „otevřeného“ depozitáře, tedy oblasti, která doposud byla v českém prostředí spíše tabuizována („depozitář = nedobytný trezor“). Zde budou návštěvníci moci nejen vidět díla, která nejsou standardně přístupná v expozicích a na výstavách, ale prostřednictvím doprovodných programů celkově nahlédnout do zázemí fungování muzejní instituce a komplexněji tak reflektovat rozsah činnosti paměťových institucí.

V rámci plánu postupné modernizace stálých expozic byla otevřena i nová expozice *Posel krásy* v Muzeu Josefa Hoffmanna.

I.1.2 Výstavní dramaturgie (umění a design)

Strategicky se podařilo každému objektu Moravské galerie vtisknout svébytnou dramaturgii, která umožňuje projekty nejen dobře propagovat a propojovat expozice s výstavami, intervencemi a doprovodnými programy, ale také rozvíjet sbírky. V tomto duchu byly připraveny klíčové výstavní projekty na rok 2023:

ART DESIGN FASHION a vizuální komunikace

V roce 2021 dokončený projekt ART DESIGN FASHION v Uměleckoprůmyslovém muzeu seznamuje prostřednictvím expozic s historií užitého umění, módy a designu a v roce 2023 na jeho půdorysu probíhaly oslavy 150. narozenin Uměleckoprůmyslového muzea v Brně, do kterých byla zařazena přehlídka výběru toho nejlepšího ze současného českého designu se zaměřením na sklo a porcelán v rámci výstavního projektu *Made by Fire*. Výstava byla financovaná z Národního plánu obnovy a poprvé byla veřejnosti představena v dubnu 2023 v Miláně v rámci prestižní designové akce Milano Design Week v budově Triennale di Milano. V říjnu byla výstava představena ve spolupráci s Designblokem v Míčovně Pražského hradu a v listopadu 2023 slavnostně uvedena v Uměleckoprůmyslovém muzeu Moravské galerie v Brně, kde bude k vidění do konce roku 2024.

Do 29. ledna 2023 pokračovala výstava přední české designérky, vítězky *Czech Grand Design 2019*, Lucie Koldové *Lightness* a výstava o českém současném porcelánu *Terra Alba*, na které v únoru navázala výstava vítěze *Czech Grand Design 2021* – dua *Vrtiška & Žák*, která pokračovala až do jara 2024. Spolu s ní byl rovněž uveden animovaný film *Tmání* (režisér Ondřej Moravec), který využívá virtuální realitu k zobrazení autentických zážitků mladého člověka s depresí. Byl k vidění do 23. dubna 2023.

Moravská galerie se ve svých vědecko-výzkumných, akvizičních i prezentačních aktivitách nadále věnovala oboru grafického designu. Tento záměr stále trvá a v dramaturgickém plánu MG se počítá s realizací výstavních projektů, které budou mít zásadní dopad na edukaci široké veřejnosti v této oblasti, a které současně budou lépe a udržitelněji zapadat do celkové koncepce rozvoje instituce než akce s „povinnou“ dvouletou periodicitou.

V tomto ohledu byl podán v rámci Národního plánu obnovy tříletý projekt *Grafický design a Bienále Brno – digitalizace a zpřístupnění*, jehož cílem je do konce roku 2025 zdigitalizovat největší podsíbrku Moravské galerie a její kompletní zpřístupnění v rámci katalogu sbírky online.

Do vizuální komunikace byly rovněž zahrnuty výstavy *Nejkrásnější české knihy roku 2021* a *Nejkrásnější české knihy roku 2022* v knihovně Moravské galerie.

ART IS HERE

Ve výstavních prostorech přízemí Pražákova paláce pokračovala výstava *Valoch&Valoch – Archeologie a konceptuální umění* zahájena 29. 9. 2022, ukončena byla 27. 8. 2023.

21. 9. 2023 byla zahájena první retrospektivní výstava Pavla Büchlera, uskutečněná poprvé v lokální veřejné instituci. Tento výstavní projekt má ambici reintegrovat dílo tohoto umělce českého původu zpět do narativu lokálních dějin umění, výstava potrvá do 25. 2. 2024.

V průběhu celého roku 2023 probíhala příprava výstavy fotografky Dagmar Hochové, která je plánovaná na rok 2024.

Program Atria Pražákova paláce pokračoval autorskými prezentacemi současných mladých tvůrců v rámci cyklu věnovaného současnému umění pohyblivého obrazu – první série měla název *We Shall Overcome* (30. 9. 2022 – 30. 4. 2023), druhý díl cyklu *Beautifully Lost World* (12. 8. 2023 – 27. 8. 2023) třetí, závěrečný díl nesl název *False Memories* (21. 9. – 25. 2. 2024).

BRNO PŘEDMĚSTÍ VÍDNĚ

V Místodržitelském paláci byly expozice *Brno předměstí Vídně* i probíhající výstava *Moravská zemská obrazárna (1817–1961) – Obrazy, sochy, objezy, příběhy* omezeny plánovanou rekonstrukcí. Od března 2023 mohou návštěvníci využít virtuální prohlídky expozice.

JURKOVIČOVA VILA A MUZEUM JOSEFA HOFFMANNA

V Jurkovičově vile a Muzeu Josefa Hoffmanna v Brtnici (zde tradičně ve spolupráci s MAK Vídeň) proběhly sezónní výstavy. Až do 26. 3. 2023 byla v Jurkovičově vile k vidění výstava malíře Josefa Bolfa – *Minority report*, která byla zahájena 7. 4. 2022. Na ni pak navázala výstava *Jakub Berdych Karpelis: Samosebou*, s trváním do 31. března 2024.

V Muzeu Josefa Hoffmanna v Brtnici proběhla již 12. 6. 2022 vernisáž výstavy *15 let Muzea Josefa Hoffmanna*, která byla prodloužena do 31. 3. 2024. Dne 30. 4. 2023 se uskutečnilo oficiální zahájení nové stálé expozice Muzea Josefa Hoffmanna pod názvem *Posel krásy*, připravené ve spolupráci s rakouskými partnery MAK Vídeň a NDU za finanční podpory projektu INTERREG.

NÁVŠTĚVNOST VÝSTAV V ROCE 2023

VÝSTAVA	BUDOVA/DATUM	NÁVŠTĚVNOST V ROCE 2023
<i>Jiří Pelcl Design</i>	UMPRUM 25. 11. 2021–3. 9. 2023	11 239
<i>Made by Fire</i>	UMPRUM 17. 11. 2023 – 31. 12. 2024	5 672
Výstava držitelky ceny Czech Grand Design 2019 <i>Lucie Koldová: Lightness</i>	UMPRUM 25. 11. 2021 – 29. 1. 2023	3 056
Výstava vítězů Czech Grand Design 2021: <i>Vrtiška & Žák</i>	UMPRUM 2. 3. 2023 – 28. 1. 2024	17 738
<i>TERRA ALBA</i>	UMPRUM 20. 10. 2022 – 29. 1. 2023	2 979
<i>TMÁNÍ</i>	UMPRUM 24. 2. 2023 – 23. 4. 2023	1 594
<i>„Prvních třicet“ (1873–1903) aneb od Světové výstavy po Prostřený stůl</i>	otevřeno 17. 11. 2023	součást návštěvnosti stálé expozice
<i>Intervence – Příběh/Story</i>	UMPRUM 17. 11. 2023 – 31. 8. 2024	součást návštěvnosti stálé expozice
<i>Moravská zemská obrazárna (1817–1961)</i>	Místodržitelství palác, 1. patro 23. 9. 2022 – 26. 2. 2023	4 160
<i>Valoch & Valoch: Archeologie a konceptuální umění</i>	Pražákův palác, přízemí 29. 9. 2022 – 27. 8. 2023	3 969
<i>Pavel Büchler – Znamky života</i>	Pražákův palác, přízemí 21. 9. 2023 – 25. 2. 2024	1 513
<i>We shall overcome</i>	Pražákův palác, Atrium 30. 9. 2022 – 30. 4. 2023	785
<i>Beautifully Lost World</i>	Pražákův palác, Atrium 12. 8. 2023 – 27. 8. 2023	590
<i>False Memories</i>	Pražákův palác, Atrium 21. 9. – 25. 2. 2024	572

<i>Nejkrásnější česká kniha 2021</i>	Pražákův palác, knihovna 9. 11. 2022 – 31. 1. 2023	209
<i>Nejkrásnější české knihy roku 2022</i>	Pražákův palác, knihovna 7. 12. 2023 – 29. 3. 2024	128
<i>Nový kabát knihám</i>	27. 4. 2023 – 30. 6. 2023	149
<i>Výstavní intervence Hotovo – INTERVENCE Pavla Büchlera, Tomáše Džadoně a Ladislava Šalouna v expozici ART IS HERE</i>	Pražákův palác 24. 9. 2021–dosud	součást návštěvnosti stálé expozice
<i>Výstavní intervence Každý pes jiná ves Kateřiny Šedé v expozici ART IS HERE</i>	Pražákův palác od únor 2019–dosud	součást návštěvnosti stálé expozice
<i>Intervence PĚEFKA (ze sbírky Jiřího Valocha) v expozici ART IS HERE</i>	Pražákův palác 1. 12. 2022–19.2. 2023	součást návštěvnosti stálé expozice
<i>Intervence – Theophil von Hansen / Historické plány Besedního domu</i>	Pražákův palác 5. 5. 2023 – 4. 6. 2023	součást návštěvnosti expozice
<i>Intervence – Josef Mařatka I.</i>	Pražákův palác 2. 11. 2023 – 30. 1. 2024	součást návštěvnosti expozice
<i>Intervence – Jaroslav Košťál TEMPI</i>	Pražákův palác 8. 6. 2023 – 31. 12. 2023	součást návštěvnosti expozice
<i>Intervence – Monogramista T. D.</i>	Pražákův palác 15. 2. 2023 – 17. 1. 2024	součást návštěvnosti stálé expozice
<i>Josef Bolf: Minoritní zpráva</i>	Jurkovičova vila 7. 4. 2022 – 26. 3. 2023	2 218
<i>Jakub Berdych Karpelis: Samosebou</i>	26. 5. 2023 – 31. 3. 2024	4 586
<i>15 let muzea Josefa Hoffmanna</i>	Muzeum Josefa Hoffmanna 12. 6. 2022 – 31. 3. 2025	2 678
<i>Intervence – Zážitek ve virtuální realitě</i>	Muzeum Josefa Hoffmanna 30. 4. 2022 – 31. 3. 2025	součást návštěvnosti stálé expozice
Výstavy pořádané mimo budovy Moravské galerie		
<i>Made by Fire</i>	Salone del Mobile, Milano 18. 4. 2023 – 23. 4. 2023	11 275
	Designblok 2023, Míčovna Pražského hradu 3. 10. 2023 – 15. 10. 2023	17 125
<i>Stálá expozice zámku Mikulov</i>	Regionální muzeum v Mikulově	12 887

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI MORAVSKÉ GALERIE

Počet návštěvníků MG v roce 2023	155 000
---	----------------

Uměleckoprůmyslové muzeum	63 330
Místodržitelský palác ¹	4 380
Pražákův palác	33 340
Jurkovičova vila	9 855
Muzeum Josefa Hoffmanna	2 808
Výstavy pořádané mimo MG	41 287

Doplňující statistiky návštěvnosti	
Stálé expozice ²	89 596
Krátkodobé výstavy ³	24 473
Doprovodné a edukační programy lektorského oddělení	26 205
Knihovna a Artotéka v Pražákově paláci	2 577
Dětská herna v Pražákově paláci	1 743
Brněnská muzejní noc 2023 v MG	4 326
Společenské eventy v Uměleckoprůmyslovém muzeu	1 526

NÁVŠTĚVNOST ONLINE MÉDIÍ MORAVSKÉ GALERIE

webová stránka	počet návštěv
Webové stránky Moravské galerie <i>moravska-galerie.cz</i>	166 936
Webové stránky Sbírký on-line Moravské galerie <i>sbirky.moravska-galerie.cz</i>	113 437
Webové stránky online katalogu knihovny Moravské galerie <i>katalog.moravska-galerie.cz</i>	37 338
Webové stránky online katalogu artotéky Moravské galerie <i>artoteka.moravska-galerie.cz</i>	22 233
E-shop Moravské galerie <i>eshop.moravska-galerie.cz</i>	178 721

Sociální síť	počet sledujících
Profily Moravské galerie na platformě Facebook	32 528
Profily Moravské galerie na platformě Instagram	9 471

Návštěvnost webů MG a online komunikace

Moravská galerie se může pochlubit stabilní a výraznou návštěvností svých webových stránek. Nejvyšší návštěvnost zaznamenal e-shop (178 721 návštěv), což svědčí o rostoucím zájmu veřejnosti o online nákup našich produktů. Hlavní webová stránka Moravské galerie, *moravska-galerie.cz*, zaznamenala 166 936 návštěv, což ukazuje na velký zájem o obecné informace o galerii a našich aktivitách. Významný počet návštěv (113 437) také přitahuje web Sbírký on-line, který poskytuje veřejnosti přístup k digitalizovaným sbírkám galerie. Tento

¹ Místodržitelský palác byl z důvodu rekonstrukce od března 2023 uzavřen

² Návštěvnost je uváděna vč. doprovodných a edukačních programů ve stálých expozicích

³ Návštěvnost je uváděna vč. doprovodných a edukačních programů ve výstavních prostorách

zájem o online sbírky reflektuje moderní trendy v muzejnictví a kultuře, kdy návštěvníci stále více využívají digitální zdroje.

Přítomnost a propagace Moravské galerie na sociálních sítích zaznamenává stabilní růst a široké zapojení. Profil na Facebooku, s 32 528 sledujícími, je nejsilnějším kanálem pro komunikaci s veřejností. Tento úspěch odráží naši schopnost oslovit široké publikum a efektivně sdílet informace o výstavách, programech a dalších aktivitách. Instagram, se svými 9 471 sledujícími, poskytuje galerii platformu pro vizuálně atraktivní prezentaci aktivit a událostí. Přestože má méně sledujících než Facebook, Instagram lépe umožňuje oslovit mladší publikum a vytvářet poutavý obsah, který rezonuje v online komunitě.

I.2 Publikační činnost

Moravská galerie připravila v roce 2023 vydání katalogů a doprovodných publikací k výstavám, které v roce 2023 uspořádala. V roce 2023 také vyšla standardně dvě čísla *Bulletinu Moravské galerie v Brně*, a to č. 87 a č. 88.

Členy redakční rady *Bulletinu Moravské galerie v Brně* v roce 2023 byli:

Mgr. Petra Hanáková, Ph.D., VŠVU Bratislava, SNG Bratislava

doc. Mgr. Lada Hubatová-Vacková, Ph.D., VŠUP Praha

Mgr. Jindřich Chatrný, MuMB

Mgr. Terezie Petišková, Dům umění města Brně

PhDr. Tomáš Winter, Ph.D., Ústav dějin umění AV ČR

Mgr. Jan Zálešák, Ph.D., FaVU VUT v Brně

Mgr. Markéta Žáčková, Ph.D., FaVU VUT v Brně

KATALOGY A PUBLIKACE VYDANÉ V ROCE 2023

Rok vydání	PUBLIKACE
2023	<i>katalog k výstavě Valoch & Valoch: Archeologie a konceptuální umění</i>
2023	<i>Bulletin Moravské galerie č. 87</i>
2023	<i>Bulletin Moravské galerie č. 88</i>
2023	<i>Sbírkový katalog Dálného východu ve sbírce MG – 1. část – příprava rukopisu + fotografií</i>
2023	<i>Katalog k výstavě Pavla Büchlera Znamky života / Signs of Life</i>
2023	<i>Publikace Dagmar Hochová – příprava rukopisu + fotografií</i>
2023	<i>Soupisový výběrový katalog sbírky starých tisků, bibliofilii a umělecké knižní vazby MG – příprava rukopisu + fotografií</i>
2023	<i>Sbírkový katalog medailí a plaket ve sbírce MG</i>
2023	<i>Sbírkový katalog rakouské malby 19. století ve sbírce MG</i>

Edice Junior

2023	<i>Jak se dělá design</i> (prezentace v rámci 150. narozenin Uměleckoprůmyslového muzea v Brně)
------	---

I.3 Edukační aktivity a doprovodné programy

Mezi priority činnosti instituce nadále patřilo systematické budování a udržování zájmu veřejnosti a nabídka trvale udržitelného a kvalitního doprovodného programu pro široké spektrum návštěvníků. Činnost lektorského oddělení dlouhodobě rozvíjí a zároveň navazuje na výstavní program galerie bohatou nabídkou edukačních, volnočasových a vzdělávacích akcí. V roce 2023 se lektorské oddělení zaměřilo na programovou nabídku pro veřejnost vázanou na novostavbu depozitáře v rámci projektu IROP v Brně-Řečkovících. Plánované zpřístupnění sbírkových depozitářů bude následně doplněno doprovodným programem, zaměřeným na zprostředkování sbírek, výzkumných objevů a zajímavostí spojených s péčí o sbírky včetně zpřístupnění odborných pracovišť a restaurátorských dílen ve zvláštním režimu. Důležitou součástí aktivit lektorského oddělení bylo i nadále rozvíjení dobrovolnického programu a práce s externími lektory a jejich pravidelné zapojování do programové činnosti galerie, rozvíjení programové nabídky online a zkvalitňování edukačních prostor. Válečný konflikt na Ukrajině, který začátkem roku 2022 přinesl nové výzvy pro práci s veřejností, především pak s dětmi a mládeží, rezonoval v programové linii i během roku 2023. Z důvodu plánované rekonstrukce **Místodržitelského paláce** byly po dobu rekonstrukce prostor zcela omezeny možnosti lektorských programů v této budově. V souvislosti s připravovaným dokončením první fáze rekonstrukce paláce však lektorské oddělení pod dohledem kurátora a správců sbírek připravuje edukační expozici nazvanou **Umění do kapsy**. Ta klade důraz na zprostředkování umění prostřednictvím interaktivity, která je koncipována s cílem rozšířit zkušenostní a vědomostní obzory návštěvníků a napomoci jim vytvořit si kompetence, které umožní hlubší interpretaci výtvarného díla.

I.3.1 Školy a edukační aktivity

V roce 2023 byl kladen důraz především na edukační programy v Uměleckoprůmyslovém muzeu, vázané na novou stálou expozici *ART DESIGN FASHION*, představující fenomény českého designu ve vztahu k člověku a společnosti, které děti, žáky a studenty všech věkových kategorií seznámí s klíčovými tématy od řemeslné výroby přes industrializaci, až po nejnovější technologické trendy. Programy pro školy byly postaveny na principu objevování, zkoušení i realizování vlastních nápadů. Edukační programy vedle výstav a expozic probíhaly i ve specializovaném pracovišti tzv. DESIGNLABU (ateliéru navrženém pro vzdělávání v oblasti designu).

V roce 2023 byla konzultována a připravována koncepce nových edukačních programů pro „otevřený“ depozitář v Brně-Řečkovících. Programy budou cílit na zprostředkování sbírek galerie včetně prezentování jejich uchovávání, péči a správu pro všechny věkové kategorie.

Kromě programů ke stálým expozicím vč. nově vznikající expozice *Umění do kapsy* v Místodržitelském paláci probíhaly edukační programy k jednotlivým výstavním projektům. Edukační programy jsou komponovány na základě analýzy minulých let tak, aby odpovídaly potřebám škol a splňovaly cíle RVP a ŠVP. Distribuce a propagace edukačních programů byla zajištěna formou tištěné brožury a zasíláním pravidelných newsletterů s nabídkou edukačních programů k aktuálním výstavním projektům. Vzhledem k probíhající revizi

Rámcového vzdělávacího programu byly zkoumány inovace a začlenění nových formátů do programového plánu galerie. Pilotní provádění plánované revize bude zahrnuto do vzdělávacího programu v roce 2024. Aktuální revize a diskuse jsou sledovány a brány v úvahu při přípravě dlouhodobé strategie. V dalším roce bude cílem rozšířit nabídku edukačních programů a vytvořit nové edukační brožury s ohledem na zpřístupnění dalších budov Moravské galerie.

Moravská galerie byla i v roce 2023 spoluorganizátorem soutěže pro studenty středních výtvarných a odborných škol a gymnázií *Máš umělecké střevo?*, jejíž semifinále a posléze i finále proběhlo na jaře 2023 v Uměleckoprůmyslovém muzeu a Pražákově paláci.

I.3.2. Doprovodné programy

K prezentaci směrem k nejširší veřejnosti přispívaly klasické formáty doprovodných programů: komentované prohlídky, přednáškové cykly kurzů dějin umění i odívání, diskuze, výtvarné i řemeslné workshopy, ale také filmová a divadelní představení, módní přehlídky, koncerty a další programy nových formátů. Zprostředkování umění bylo realizováno i přes online prostředí (distanční verze přednáškových kurzů, práce s platformou sbírky online, přímé přenosy besed a autorských prezentací). V první polovině roku pokračovaly nové cykly přednáškových kurzů zaměřené na historii módy a odívání s tematickým propojením na novou expozici *ART DESIGN FASHION* v Uměleckoprůmyslovém muzeu. Stěžejním projektem byla i nadále realizace doprovodných programů pro všechny věkové kategorie k novým stálým expozicím především v Uměleckoprůmyslovém muzeu, které představují současný design a jeho historii prostřednictvím srozumitelné a hravé formy, využívající nového specializovaného pracoviště nazývaného *DESIGNLAB*.

I nadále pokračovala spolupráce na doprovodných programech s Masarykovou univerzitou a Vysokým učením technickým v Brně např. přednáškami či akcemi v Artotéce. Ve spolupráci s výtvarnou školou Start-Art i nadále probíhaly výtvarné kurzy po celý rok.

Každoroční událostí je též *Brněnská muzejní noc*, kde plní Moravská galerie roli garanta a koordinátora celé akce. Se spolupracujícími institucemi byl uskutečněn 19. ročník festivalu v klasickém květnovém termínu, který byl ovlivněn neposkytnutím finanční podpory ze strany ministerstva kultury na tuto akci.

Koncem roku proběhly oslavy Uměleckoprůmyslového muzea k příležitosti výročí 150 let od jeho založení. Vedle slavnostního představení nové expozice *Made by Fire* byly oslavy doplněny bohatým lektorským programem, který zahrnoval i dětskou vernisáž. Přípravy na tyto oslavy byly spojeny s vytvořením nových doprovodných a edukačních programů.

V přípravě byly a stále zůstávají nové edukační i doprovodné programy v otevřeném depozitáři v Brně-Řečkovících.

Děti a rodiče s dětmi

V roce 2023 byly nejmladším návštěvníkům nabídnuty následující typy programů: Dětské vernisáže, Sobotní ateliéry, Rodinná odpoledne, Barevná dopoledne, Výživa a workshopy s umělci. Pro děti a mládež se uskutečnily příměstské tábory nazývané Artcamps spojené s expozicí *ART DESIGN FASHION* a výstavami nově otevřeného Uměleckoprůmyslového muzea. Artcamps se tradičně konají ve spolupráci s Filharmonii Brno a každý rok nabízejí nové tematické zaměření. Lektorské oddělení je také známé svými takzvanými Teencampsy, které se dlouhodobě zaměřují na módu.

Rodiny s dětmi mohly také využívat interaktivní prostory, jako jsou Herna v Pražákově paláci a prostor pro workshopy *DESIGNLAB* v Uměleckoprůmyslovém muzeu, kde se pravidelně konají otevřené dílny pro mládež a dospělé, které se zaměřují na design a nové technologie.

Senioři

Přímo vyhrazený prostor pro rozvoj aktivit je i u návštěvníků z řad seniorů, kteří jsou organizováni především v univerzitách třetího věku a Kulturní akademii třetího věku. K zavedeným programům pro publikum středního a staršího věku patří cyklus komentovaných prohlídek a workshopů *Creativ 60+*. V roce 2023 byla pozornost zaměřena také na programy mezigeneračního charakteru ve spolupráci se spolkem Přátelé Moravské galerie. Realizovány byly též speciální dílny vztahující se k problematice nových technologií, designu a vizuální gramotnosti v Uměleckoprůmyslovém muzeu v prostoru *DESIGNLAB*, o níž mají starší návštěvníci velký zájem.

Osoby se zdravotním znevýhodněním

Oddělení věnovalo pozornost problematice zpřístupňování kultury skupinám osob se specifickými potřebami. Tato tematika byla prohlubována skrze sebevzdělávání a účast na mezinárodní konferenci. Edukační a doprovodné programy pro tyto specifické skupiny jsou již zavedeným a etablovaným programem galerie, avšak primárním cílem bylo vytvořit podklady pro další rozvoj v této oblasti.

Doprovodný program je připravován lektorským oddělením ve spolupráci s externími spolupracovníky a odbornými asistenty s cílem přispět ke zlepšení kvality života osob se zdravotním postižením. Program neformálního vzdělávání je individualizován na základě druhu a stupně postižení. Cílem je maximalizovat fyzickou přístupnost všech budov Moravské galerie pro návštěvníky s omezenou schopností pohybu a orientace.

Moravská galerie pravidelně připravuje programy k probíhajícím výstavám na míru specifických potřeb skupinám s handicapem (komentované prohlídky, workshopy i intenzivní *Artcampy*). Dlouhodobě spolupracuje s ateliérem KreAt, který již několik let pořádá výtvarné workshopy v zázemí Moravské galerie pro osoby s mentálním i psychickým handicapem. Realizujeme též edukační programy pro školní skupiny žáků i dospělých se zdravotním znevýhodněním.

Každoročně jsou pořádány též speciální workshopy v rámci projektu *Tmavomodrý festival* (mezinárodní festival dětí a mládeže se zrakovým postižením), který zpřístupňuje tvůrčí formou krátkodobé výstavy a sbírky galerie. Akce probíhají ve spolupráci s TIC Brno a TyfloCentrem (brněnské centrum pro nevidomé).

Přátelé Moravské galerie

Se spolkem Přátel Moravské galerie úzce spolupracuje především lektorské oddělení, které s podporou spolku realizuje doprovodný program galerie. Na rok 2023 byly naplánovány exkurze za uměním a pravidelné přednáškové cykly dějin umění. Pestrá nabídka programů si klade za cíl přilákat nové členy do spolku, což je zvláště důležité po omezeních společenské interakce v době pandemie covidu, a prohlubovat jejich zájem o umění, design a činnost Moravské galerie.

V roce 2023 spolek ve spolupráci s Moravskou galerií slavnostně udělil cenu Michala Ranného výtvarné umělkyni Marii Filippovové a pro následující rok je připravována výstavní intervence do stálé expozice pod dohledem kurátora Petra Ingerleho. Spolek nadále bude podporovat materiálové vybavení *DESIGNLAB* a dalších prostor pro realizaci doprovodného programu.

PŘEHLED DOPROVODNÝCH A EDUKAČNÍCH PROGRAMŮ V ROCE 2023

Typ akce	Počet akcí	Počet návštěvníků
Doprovodné programy		
Vernisáže	9	2 035
Dětské vernisáže	3	1 071
Komentované prohlídky	31	987
Diskuze a prezentace	5	246
Přednášky	28	1349
Konference, kolokvia a sympozia	5	563
Filmové projekce	2	129
Divadelní představení	8	443
Koncerty	8	631
Zájezdy a exkurze	0	0
Brněnská muzejní noc 2023	2	4 326
Eventy	7	802
Programy pro děti a rodiny s dětmi	103	4 536
Workshopy pro dospělé	61	491
Programy pro seniory	0	0
Programy pro handicapované	4	84
Doprovodné programy celkem	276	17 693

Edukační programy		
Edukační programy pro MŠ	75	1 251
Edukační programy pro 1. stupeň ZŠ	135	2 545
Edukační programy pro 2. stupeň ZŠ	113	2 343
Edukační programy pro SŠ	106	1 539
Edukační programy pro VŠ	39	834
Edukační programy celkem	468	8 512
Doprovodné a edukační programy celkem za rok 2023	744	26 205

V roce 2023 zrealizovala Moravská galerie v Brně celkem 744 doprovodných a edukačních programů s celkovou návštěvností 26 205 osob.

I.4 Knihovna Moravské galerie

V roce 2023 proběhly přípravy na stěhování knihovny Obrazárny Moravského zemského muzea, která je od roku 1961 součástí Knihovny Moravské galerie v Brně, do nového depozitáře v prostorách Moravské zemské knihovny. Knihovna obsahuje na 20 000 svazků knih, výstavních a aukčních katalogů a periodik. V současnosti je uložena v provizorním depozitáři v Místodržitelském paláci. Z důvodu prioritního přestěhování Archivu Jiřího Valocha a Archivu Moravské galerie kvůli získanému projektu digitalizace se termín stěhování přesunul na rok 2024.

Knihovna Moravské galerie ve sledovaném období vykonávala standardní činnosti, jako jsou akvizice, katalogizace, výpůjční služby a poskytování bibliograficko-informačních služeb. Pokračovala v řadě projektů např. v budování digitální knihovny prostřednictvím vlastní digitalizace, ve spolupráci se Souborným katalogem Národní knihovny a v projektu Národní autority NK. Společně s odbornými uměleckohistorickými knihovnami je knihovna zapojena do dlouholetého projektu jednotné informační brány ART (Artlib), která představuje souborný katalog fondů zapojených knihoven. V letošním roce se podařilo získat dotaci z dotačního programu VISK 3 MK ČR na vytvoření digitální knihovny vlastní platformy a na revitalizaci webových stránek informační brány.

Pro veřejnost byla knihovna dále aktivní na Facebooku. Zajišťovala provoz Artotéky Moravské galerie a zpracovávala nové akvizice. Z důvodu nárůstů nových akvizic byl pořízen další úložný systém pro obrazy. V prostoru studovny byla uspořádána výstava zrestaurovaných knih ze sbírky starých tisků a ze sbírky bibliofilů, kterou doplnil workshop ve spolupráci s restaurátorským oddělením. V prosinci byla zahájena repríza výstavy Nejkrásnější české knihy 2022.

V roce 2023 byla dokončena revize knihovního fondu v lokaci D, provedena superrevize a sepsána závěrečná zpráva.

Na revizních pracích se kromě pracovníků knihovny podíleli i dobrovolníci. Ve sledovaném období byly realizovány přednášky o knihovně pro studenty středních a vysokých škol.

V roce 2023 bylo v rámci Artotéky uskutečněno 46 výpůjček děl a získáno 30 nových akvizic.

STATISTIKA ČINNOSTI KNIHOVNY V ROCE 2023

Počet knihovních jednotek	150 717
Přírůstky za rok 2023	1 229
z toho získáno nákupem	116
z toho získáno darem	797
z toho získáno výměnou	316

Služby čtenářům

Počet zaregistrovaných čtenářů	257
Počet čtenářských návštěv	1 795

Počet prezenčních i absenčních výpůjček	6 400
z toho v rámci meziknihovni výpůjční služby	48
Odborné bibliografické a faktografické informace	667
Zhotovení xerokopii pro potřeby čtenářů	47

Zpracování knižního fondu

Jmenná a předmětná katalogizace (vč. retrokatalogizace)	896
Analytický popis článků z domácích a zahraničních periodik	213

Knižní výměna

Do knihovny MG došlo ze zahraničí	84
z institucí v ČR	232
Publikace odeslané z MG do zahraničí	137
do institucí v ČR	281

Artotéka

Počet návštěvníků Artotéky	472
Půjčeno uměleckých děl	46
Nové akvizice	30

I.5 Archiv Moravské galerie

V roce 2023 došlo k přestěhování části archivu do prostor nového depozitáře Moravské zemské knihovny. Konkrétně šlo o fond NAD 2 Moravské uměleckoprůmyslové muzeum Brno – fototéka, který byl digitalizován v rámci projektu Národního plánu obnovy *Archiv a sbírka Jiřího Valocha, Archiv MG – fond Uměleckoprůmyslové muzeum. Digitalizace a zpřístupnění*. Archiv nicméně započal přípravné práce na přestěhování dalších fondů a spisovny Moravské galerie. Se stěhováním se počítá v první polovině roku 2024, poté bude následovat reakreditace archivu Ministerstvem vnitra. S ohledem na postupné zavádění nových technologií a digitalizaci fondů je realizováno postupné zpřístupňování archivních dokumentů badatelům též v prostředí online platformy archivu (viz <https://digitalni-archiv.moravska-galerie.cz/>), a to včetně rozsáhlého osobního fondu brněnského historika umění a konceptuálního umělce Jiřího Valocha, na jehož zpracovávání se archiv dlouhodobě podílí, a který je digitalizován i prostřednictvím projektu v rámci Národního plánu obnovy. Díky němu byla také v roce 2023 zdigitalizována fototéka Moravského uměleckoprůmyslového muzea v Brně, čítající přes 13 100 položek. Krom těchto zásadních cílů archiv vykonával standardní činnost v podobě přebírání přírůstků do institucionálního fondu, zpracování a pořádání archivního materiálu, vedení badatelské a výpůjční agendy.

Archiv se též aktivně podílel na oslavách 150. výročí založení Uměleckoprůmyslového muzea výstavním projektem „*Prvních třicet“ (1873–1903) aneb od Světové výstavy po Prostřeny stůl*, mapujícím okolnosti vzniku a prvních let existence muzea, a vydáním Bulletinu Moravské galerie č. 88, věnujícímu se kapitolám z dějin Uměleckoprůmyslového muzea. Ve spolupráci s Českou televizí se také podílel na realizaci dokumentu *Moravský Manchester: Textil a móda*, který měl premiéru 14. 11. 2023 na ČT2.

V plánu je také pokračovat ve vydávání dalších archivních pomůcek podle nových Základních pravidel pro zpracování archiválií s využitím zavedeného pořádacího softwaru ELZA. Do softwaru ELZA byla zapsána část archivního fondu *Moravské uměleckoprůmyslové muzeum Brno, fototéka* v základní podobě.

STATISTIKA ČINNOSTI ARCHIVU V ROCE 2023

Celkové množství uložených archiválií	278,84 bm
Přírůstek archiválií za rok 2023	0,0 bm
Přírůstek písemností do spisovny za rok 2023	40 bm
Úbytek archiválií za rok 2023	0,0 bm
Počet zpracovaných metrů archiválií za rok 2023	9,55 bm
Celkový počet zhotovených snímků digitálních kopií	72469
Počet zhotovených snímků digitálních kopií za rok 2023	21015
Počet badatelských návštěv tuzemských	49
Počet badatelských návštěv zahraničních	5
Počet zpracovaných řešerší	59

I.6 Národní metodické centrum (CENS)

Pro CENS byly v roce 2023 stěžejní projekty spojené s částečnou rekonstrukcí Místodržitelského paláce a stavbou nové depozitární budovy v Brně-Řečkovících, které opět rozšíří nabídku prezentace umění veřejnosti. Především pak projekt otevřeného depozitáře je v tuzemských podmínkách stále ne zcela prověřenou praxí, která však dle zahraničních zkušeností skýtá značné možnosti práce s veřejností.

V rámci redakční činnosti Moravské galerie se CENS tradičně podílel na přípravě *Bulletinu Moravské galerie*. V roce 2023 byla připravena čísla 87 (téma Transformace folklorismu, ed. Michaela Kádnerová) a č. 88 (téma Vybrané kapitoly z archivu k poznání historie Uměleckoprůmyslového muzea, ed. Andrea Březinová/Michaela Růžičková). V roce 2023 byla také vydána jako součást Edice Junior kniha *Jak se dělá design*, na jejíž přípravě se CENS podílel od roku 2019. Kniha se snaží o srozumitelné popsání historických okolností vzniku designu, předností a možností, které kvalitní design přináší. Kniha navazuje na mimořádně úspěšnou publikaci *Jak se dělá galerie*, která byla vydána již ve druhém českém vydání a přibývají další jazykové mutace.

V rámci nových strategií prezentace a zpřístupnění umění byl dále rozvíjen projekt *Artotéky*, která od roku 2017 v prostorách knihovny Moravské galerie nabízí zájemcům z řad veřejnosti příležitost zapůjčit si originál uměleckého díla od současných umělců do svých obydlí, kanceláří nebo veřejných prostor. V roce 2023 byla prohloubena spolupráce jak se strategickým partnerem Erste Private Banking – Česká spořitelna, tak i FaVU VUT v rámci programu celoročních oslav výročí 30 let FaVU. Projekt Artotéka má vlastní komunikační kanály, jako je webový katalog, Facebook a Instagram. Během roku se podařilo oslovit a získat nové uživatele nejen z řad fyzických osob, ale také soukromé firmy a korporátní

společnosti. Byla také zahájena jednání se zástupci veřejných zdravotních a vzdělávacích institucí za účelem vybudování dlouhodobé spolupráce. Další informace k *Artotéce* viz bod 1.7 Internacionalizace Moravské galerie.

I s ohledem na protipandemická opatření v předchozích letech získává na stále větším významu téma „virtuálního muzea“, „digitální expozice“ nebo „online sbírek“. Z tohoto důvodu pokračuje vývoj a propracovávání dalších forem prezentace sbírek či jiných uměleckých aktivit ve virtuálním prostoru. Jedním z příkladů tohoto směřování bylo na jaře 2023 otevření sezónní výstavy v Muzeu Josefa Hoffmanna *Zážitek ve virtuální realitě*, která představuje virtuální rekonstrukci první prodejny uměleckořemeslných dílen Wiener Werkstätte, a která vznikla ve spolupráci s MAK – vídeňským Muzeem užitého umění. Digitalizace a online prezentace je základním pilířem prezentace sbírek i činnosti galerie, který bude i v následujících letech aktivně rozvíjen v rámci aktivit Moravské galerie. O projektech digitalizace a online prezentace více viz kapitola III.2 Digitalizace a online prezentace sbírek.

Metodická spolupráce pokračovala s Galeríí Jamborův dům a Městským muzeem v Tišnově, Městským muzeem v Jaroměři, Muzeem romské kultury a Galeríí výtvarného umění v Hodoníně. Na sklonku roku projevílo zájem o budoucí spolupráci Muzeum umění a designu Benešov, které zamýšlí v následujících letech zpracovávat rozrůstající se archiv a sbírku a připravit novou stálou expozici.

I.7 Internacionalizace Moravské galerie

Do 8. ledna 2023 byl v Design Museum Brussels k vidění výstavní projekt *Design a transformace: příběhy českého designu 1990-2020*, který připravila Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze (UMPRUM) ve spolupráci s Moravskou galerií u příležitosti předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. V termínu 18. - 23. 4. 2023 se také uskutečnila výstava v rámci *Salone del Mobile* přímo v muzeu Triennale di Milano *Made by Fire*, která měla za cíl internacionalizovat české designéry skla a keramiky.

V rámci dlouhodobých zahraničních aktivit Moravské galerie byla i nadále rozvíjena spolupráce s MAK – vídeňským Muzeem užitého umění. Náplní této spolupráce byl především výstavní program v Muzeu Josefa Hoffmanna v Brtnici, sestávající každoročně z přípravy tematické sezónní výstavy, jejímž cílem je připomenutí designéra a architekta Josefa Hoffmanna, jeho vlivu a zařazení do kontextu současné vizuální kultury.

V roce 2023 se kurátoři Moravské galerie intenzivně podíleli i na několika významných zahraničních výstavních projektech. Ve spolupráci se Staatliche Museen zu Berlin / Kunstgewerbemuseum připravili kurátoři výstavní prezentaci v rámci projektu *Retrotopia. Design for Socialist Spaces*. Výstava *ART IS HERE: od Bílých listů k Bielemu priestoru* byla kurátory Moravské galerie připravena v součinnosti se Středoslovenskou galerií v Banské Bystrici.

V rámci projektu *Artotéka* pracovníci Moravské galerie a CENS v roce 2023 dále rozvíjeli spolupráci se Spolkem německých artoték, která spočívala konkrétně v získání uměleckých děl do sbírky Artotéky a projednání účasti zástupců Moravské galerie na mezinárodních akcích věnovaných fenoménu artoték.

Moravská galerie se v průběhu roku podílela v roli partnera na projektu *Hidden Visegrad Heritage: Artists' Studios On-Line*, financovaného z Mezinárodního visehradského fondu (International Visegrad Fund). Výstupy projektu jsou plánovány až do roku 2025.

Na sklonku roku 2023 bylo projednáváno podání obdobně zaměřeného projektu, avšak většího rozsahu, připraveného stejným řešitelským mezinárodním týmem v rámci programu *Creative Europe*.

Digitalizace a online prezentace sbírky Moravské galerie nadále pokračovala v rámci dlouhodobé spolupráce se Slovenskou národní galerií a díky jejímu projektu *web umenia* byl dále rozvíjen katalog sbírek online.

Zástupci Moravské galerie se i v roce 2023 zúčastnili setkání zástupců uměleckoprůmyslových a designových muzeí AAD Museum Meeting.

II. MARKETINGOVÁ A KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE

Marketingové strategie a plány byly ovlivněny situací ve společnosti spojenou s inflací a nárůstem cen energií a materiálů. Reakcí Moravské galerie bylo přizpůsobení propagačních kanálů a strategií, což znamenalo větší přesun komunikace na online platformy, jako jsou již aktivně využívané kanály; Facebook, Instagram a LinkedIn. Pomocí sociálních sítí byla komunikace cílena na věkově mladší návštěvníky, u kterých byla pozornost získávána zejména krátkými videi s kvalitním obsahem. Na platformě LinkedIn, která cílí převážně na business prostředí, je zprostředkováváno aktuální dění v galerii formou krátkých zpráv. Nadále je budován a rozšiřován adresář odběratelů pravidelných měsíčních newsletterů. Tyto kroky se odráží ve větší návštěvnosti webových stránek a větším počtu odběratelů newsletterů a sledujících na sociálních sítích.

S ohledem na celkově stoupající ceny byl pro Moravskou galerii důležitým marketingovým nástrojem i dlouhodobě zavedený volný vstup do stálých expozic. V roce 2023 byla prokázána funkčnost a správnost tohoto rozhodnutí, a to jak s ohledem na zvýšenou návštěvnost expozic, tak i vybrané dobrovolné vstupné, které i přes téměř celoroční uzavření Místodržitelského paláce s přehledem převýšilo částky, které před zavedením volného vstupného galerie vybrala za vstupy do expozic.

Prostřednictvím nově otevřené expozice *ART DESIGN FASHION* se Moravské galerii podařilo získat mezi mediální partnery přední fashion a design média, např. Vogue, Elle Decoration, Dolce Vita apod. Hlavními mediálními partnery zůstávají Česká televize a Český rozhlas.

I nadále byl vydáván tradiční tištěný pololetní magazín, kde populárně-naučnou formou seznamujeme čtenáře se současnými a budoucími plány galerie; a pro návštěvníky osvědčený zdroj informací v podobě programového dvouměsíčníku, jehož hlavním obsahem jsou edukační a doprovodné programy Moravské galerie.

V dubnu 2023 byla v Muzeu Josefa Hoffmanna znovuotevřena nová stálá expozice s názvem *Posel krásy*. Do nové expozice byli zapojeni i současní designéři, díky čemuž vznikla například geometricky zajímavá intervence od Ester Stocker ve vstupním průjezdu muzea. Proměnou prošla i zahrada a stodola, která se tak stala místem pro konání různých výstavních projektů a akcí. Díky těmto změnám se z muzea stává atraktivní místo na Vysočině, které má co nabídnout: mobilní kavárnu, půjčovnu elektrokol a freedomek, který je k dispozici pro umělce na rezidentní pobyty a jako zázemí pro pořádané kulturní akce či workshopy. V propagaci brtnického muzea budou i nadále využívány zejména lokálně zaměřená média a komunikační plochy. Muzeum je spolu s Jurkovičovou vilou součástí projektu *ICONIC HOUSES*. Díky této spolupráci se oba objekty dostávají do podvědomí návštěvníků i v zahraničí. V roce 2023 se v této souvislosti konala konference Iconic Houses jejíž součástí byla prohlídka a speciální program v Jurkovičově vile.

Nadále probíhala také spolupráce s Turistickými informačními centry v České republice a s Českými centry v zahraničí. Tato spolupráce zahrnovala nejen distribuci propagačních materiálů, ale i zařazení Moravské galerie mezi doporučené turistické cíle. Partnersky se galerie zapojila také do programů oddělení cestovního ruchu a marketingového oddělení Magistrátu města Brna.

V případě outdoorové reklamy byla vytěžována především aktivní spolupráce s vhodnými městskými partnery (např. Statutární město Brno, městská část Brno-střed, Dopravní podnik města Brna, TIC atp.).

Obchodní činnost

Eventy formou pronájmů

Potvrdilo se, že dlouho očekávané znovuootevření Uměleckoprůmyslového muzea a s tímto související rekonstrukce posunula možnosti této budovy k jiným typům akcí, které by se zde dříve nekonaly. Díky tomu je možné přes tyto eventy účastníkům zprostředkovávat umění a design a Moravskou galerii představit jako moderní státní organizaci. Uměleckoprůmyslové muzeum se tak stalo po rekonstrukci velmi vyhledávaným místem pro konání společenských a firemních akcí s možnostmi dalšího rozšiřování klientské základny, pro kterou tento prostor skýtá zajímavé možnosti kulturního vyžití.

Možnosti pronájmů v prostorách Místodržitelského paláce byly po většinu roku znemožněny probíhající rekonstrukcí. Stejně jako v případě Uměleckoprůmyslového muzea, i zde vznikne po dokončení rekonstrukce atraktivní prostředí pro konání významných společenských akcí.

Galerijní prodejny

Designshop v Uměleckoprůmyslovém muzeu nabízí k prodeji pestrou nabídku produktů od známých českých designérů; sklo a porcelán, dále šperky, svítidla, módní doplňky a také knihy a periodika věnující se současnému českému i zahraničnímu designu.

V Pražákově paláci je galerijní obchod zaměřen převážně na děti. Návštěvníci zde mohou vybírat například z rozšířené nabídky knih pro menší čtenáře od českých nakladatelství.

S ohledem k rekonstrukci Místodržitelského paláce byl uzavřen zde umístěný Bookshop, který byl částečně přesunut do obchodu v Pražákově paláci. Po probíhající rekonstrukci bude Bookshop otevřen v modernizované podobě s rozšířeným sortimentem produktů.

Galerijní kavárny

V Uměleckoprůmyslovém muzeu byla po celý rok provozována vlastní galerijní kavárna *Café Robot* a pro venkovní gastro provoz na terase byl vybrán vhodný nájemce. Díky tomuto se prostor Uměleckoprůmyslového muzea etabloval v rámci Brna jako příjemný prostor pro trávení volného času a relax v přímém centru města a pomohl nahradit v tomto ohledu výpadek v podobě uzavřeného Místodržitelského paláce. Provoz kavárny Morgal se pak

po domluvě s nájemcem přesunul ze zavřeného Místodržitelského paláce do uvolněných prostor na nádvoří Pražákova paláce s venkovním sochařským parkem, které se tak především v letních měsících stalo opět vyhledávaným místem pro odpočinek a osvěžení.

Po ukončení aktuální etapy rekonstrukce Místodržitelského paláce bude osloven vhodný nájemce i pro provozování této kavárny v příjemné atmosféře venkovního posezení rekonstruovaného nádvoří se zelení a vodním prvky.

Sezónní mobilní kavárnou pro návštěvníky disponuje i dvůr Muzea Josefa Hoffmanna v Brtnici.

Moravská galerie v Brně jako poskytovatel veřejných standardizovaných služeb

Ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 483/2004 Sb., jsou muzea zřizovaná Ministerstvem kultury České republiky poskytovateli standardizovaných veřejných služeb. Na základě této zákonné normy zajišťuje Moravská galerie veřejnosti poskytování těchto standardů:

- standard časové dostupnosti
- standard ekonomické dostupnosti
- standard fyzické dostupnosti

Otevírací doba Moravské galerie je standardně od středy do neděle vždy od 10 do 18 hodin, ve čtvrtek jsou výstavy přístupné až do 19 hodin. Návštěvní doba expozic a výstav, kterými Moravská galerie v Brně zpřístupňuje své sbírky, popřípadě umělecké předměty z výpůjček, stejně jako pořádání programových akcí, čerpajících z vlastních sbírkových předmětů nebo uměleckých předmětů vypůjčených, se veřejně oznamuje vývěskami na výstavních budovách, zprávou na internetových stránkách, tištěnými programy a dalšími propagačními materiály. V případě změny otevírací doby také prostřednictvím anonce v aktualitách na webových stránkách, rovněž na sociálních sítích či fyzickým vyvěšením na budovách galerie.

Pro zabezpečení standardu ekonomické dostupnosti má Moravská galerie propracovaný systém vstupného. Od roku 2021 jsou všechny stálé expozice přístupné všem návštěvníkům zdarma. Na krátkodobé výstavy umožňuje galerie bezplatnou návštěvu dětem do 6 let, pedagogickému doprovodu školních skupin, po předložení platného průkazu pak také pracovníkům tisku a veřejnoprávních médií, studentům všech středních a vysokých škol s výtvarným a uměnovědným zaměřením, držitelům průkazu ZTP, ZTP-P včetně jejich doprovodu a členům odborných a zájmových sdružení (ICOM, AMG nebo Rada galerií, PMG, Unie výtvarných umělců ČR, IAA/AIAP), dále členům Zväzu múzeí na Slovensku, pracovníkům Ministerstva kultury ČR, Národního památkového ústavu a členům ICOMOS, INSEA i dalších partnerských institucí a organizací jako členové spolku Přátel Moravské galerie. Bezplatné vstupné taktéž uplatní pracovníci a členové Uměleckohistorické společnosti, Členové asociace průvodců ČR a držitelé průkazu válečného veterána.

Vybraným skupinám návštěvníků pak nabízí Moravská galerie možnost slev; zvýhodněné rodinné vstupné a snížené vstupné platící pro občany ČR starší 60 let, žáky základních škol,

učně, studenty středních a vysokých škol a ostatních školských zařízení po předložení studijního průkazu, držitelům průkazu Karta mládeže v ČR, ISIC, ITIC, IYTC, KPVU, EYCA a některých smluvních partnerských institucí (zaměstnanci NdB, Alliance Française) a spolků (Klub českých turistů), držitelům karty magazinů *Art+Antiques* a *Foto*. Dále je v nabídce rovněž skupinové vstupné. Snížená cena je také pro držitele karty IKEA Family či s platnou jízdenkou IDS JMK a 20% sleva se uplatňuje při prokázání kartou Brno Pass. Kompletní přehled volného a zvýhodněného vstupného je pak uveden a aktualizován na webových stránkách Moravské galerie (viz <https://moravska-galerie.cz/vstupne/>).

Velkou pozornost věnuje galerie návštěvníkům se speciálními pohybovými potřebami, či jiným handicapem. Kromě toho, že pravidelně zařazuje do své programové nabídky pořady věnované speciálně těmto skupinám, usiluje galerie v maximální míře o dosažení plné fyzické přístupnosti svých budov i pro návštěvníky s omezenou schopností pohybu a orientace. Budovy Pražákova paláce, Uměleckoprůmyslového muzea i depozitární budova v Brně-Řečkovících pro ně mají vyčleněn bezbariérový služební vchod umožňující použití výtahu mezi poschodími. Budova Místodržitelského paláce byla po většinu roku 2023 veřejnosti uzavřena, nicméně bezbariérovost mimo prostor přízemí a nádvoří bude řešena v rámci plánovaných stavebních úprav objektu. Záleží však na stanovisku příslušných orgánů.

Moravská galerie nabízí návštěvníkům se speciálními potřebami možnost poskytnutí osobního doprovodu, který by jim pohyb a orientaci po budově usnadnil. Tato služba je poskytována na základě předchozí domluvy. Všechny budovy Moravské galerie jsou vybaveny přebalovacími pulty a vozíky pro osoby s omezenou pohyblivostí.

Moravská galerie aktivně přistoupila i k dosažitelnějšímu zpřístupňování základních informací o své činnosti a dostupnosti pro návštěvníky se speciálními potřebami v rámci informační sekce easy to read na webu Moravské galerie. V rámci roku 2023 byly informace průběžně aktualizovány a doplňovány dle standardů daných Zákonem č. 99/2019 Sb.

Vyřízené žádosti o informace podle zákona 106/1999 Sb.

Moravská galerie v Brně obdržela v roce 2023 tři žádosti o informace dle zák. 106/1999 Sb, které byly dále zapracovány.

III. STRATEGIE PÉČE O SBÍRKY

Odbor správy sbírek zajišťuje svými třemi odděleními (Management sbírek, Registr sbírek a Restaurátorské oddělení) veškeré základní činnosti v souvislosti se správou sbírek.

Od procesů spojených s akvizicemi a zápisem předmětů do sbírky, přes badatelské dotazy/návštěvy, vyřizování zápůjček, konzervace, restaurování a přípravu předmětů pro vystavení, transporty sbírkových předmětů, inventarizace, administrativy týkající se správy sbírek, až po prezentaci sbírkových předmětů v tiskových výstupech i on-line katalogu.

Vedle běžných činností spojených s každodenní péčí o sbírky se pracovníci správy sbírek podílejí také na mimořádných projektech instituce, jako je příprava expozic, výstav, zpracování akvizičních celků a řízení některých logistických procesů ve spojení s nutnými přesuny sbírkových předmětů.

V průběhu roku 2023 bylo pracovníky odboru správy sbírek realizováno 52 zápůjček a celkem bylo zapůjčeno 458 předmětů ze sbírky Moravské galerie v Brně na výstavy mimo instituci. Z toho 7 zápůjček bylo realizováno do zahraničí (Německo, Rakousko, Slovensko, Itálie, Francie), kam bylo tak vyvezeno celkem 96 sbírkových předmětů. Mezi nejvýznamnější výpůjčky v rámci tuzemských výstav co do rozsahu patřila výstava *K. O. Hrubý* realizovaná Galerií hlavního města Prahy v Domě fotografie, kam bylo zapůjčeno 65 fotografií, nebo například výstava „...a viděl jsem nové nebe a novou zemi...“ *Apokalypsa v českém umění od středověku do současnosti*, kterou připravila Západočeská galerie v Plzni pro Masné krámy, na kterou bylo zapůjčeno 29 sbírkových předmětů. V rámci zahraničních výpůjček byla rozsahem mimořádná výstava *Retrotopia Design for Socialist Spaces* s výpůjčkou 30 předmětů (9 sbírkových a 21 doplňkových), uspořádaná kolegy z Kunstgewerbemuseum Berlin ve spolupráci s Moravskou galerií. Co do významu zapůjčovaných děl pak patřila mezi nejdůležitější výpůjčka do italského Janova, Palazzo Ducale, kam bylo zapůjčeno mimořádné dílo Artemisie Gentileschi *Zuzana a starci* ze sbírky Moravské galerie.

Hned z počátku roku 2023 byla v souvislosti s rekonstrukcí Místodržitelského paláce zajištěna pracovníky managementu sbírek ve spolupráci s kolegy z restaurátorského oddělení kompletní deinstalace stálé expozice *Brno předměstí Vídně* a výstavy *Moravská zemská obrazárna*. Sbírkové předměty byly po důkladné kontrole stavu uloženy do vlastních depozitářů pro jejich následné opětovné vystavení při znovuotevření rekonstruovaného paláce.

Co se týče výpůjček předmětů pro výstavní projekty Moravské galerie v Brně, bylo jich v roce 2023 realizováno 120. Celkem tak bylo vypůjčeno 603 předmětů od soukromých půjčitelů, autorů i muzejních institucí na výstavy, do expozic i intervencí Moravské galerie. Mezi výstavními projekty se jednalo zejména o výstavu *Made by Fire*, která se svými třemi uvedenými při *Salone del Mobile* v Miláně, na *Designbloku* v Míčovně Pražského hradu a konečně při velkolepém otevření v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Brně, stala

nejvýraznějším výstavním počinem Moravské galerie v roce 2023. Bylo pro ni realizováno 91 výpůjček, zejména od designerů a producentů českého skla a porcelánu. Další významnou výstavou nejen z pohledu výpůjček je v září zahájena výstava *Pavel Büchler – Známký života*, na kterou byla vypůjčena díla od zahraničních půjčitelů, celkem tak jde o 65 exponátů ze zahraničních sbírek (Německo, Rakousko, Itálie, Belgie, Švýcarsko, Anglie).

Kromě administrace výpůjček, instalací krátkodobých výstav a intervencí se pracovníci odboru v roce 2023 podíleli i na deinstalacích a rozvozech exponátů z ukončených výstav. Mimo jiné se jednalo např. o rozsáhlou výstavu *Terra Alba* (navracení exponátů 23 půjčitelům), výstavu *Valoch & Valoch* (navracení exponátů 22 půjčitelům), a také po dvou letech ukončená výstava *Jiří Pelcl Design* (navracení exponátů 17 půjčitelům).

V roce 2023 pokračovala participace pracovníků správy sbírek na definování podoby a fungování nového depozitáře v Řečkovících. Dostavba nové depozitární budovy v Brně-Řečkovících je jedním z nejdůležitějších počínů Moravské galerie v péči o sbírku za poslední dvě dekády. Přinese tak dlouho očekávané navýšení kapacity pro ukládání sbírkových předmětů, ale umožní i tzv. návštěvnický obrat v oblasti, která doposud byla v českém prostředí spíše tabuizována („depozitář = nedobytný trezor“).

V roce 2023 byl dokončen depozitář Moravské zemské knihovny, kde bylo pro Moravskou galerii vyčleněno jedno poschodí budovy. Přesun nesbírkových pracovišť do tohoto prostoru a uvolnění kapacit ve stávajícím depozitáři (konkrétně se jedná o přesun Archivu Moravské galerie) však proběhl jen částečně. V roce 2023 bylo v prostoru vybudováno digitalizační pracoviště, kde probíhala digitalizace archiválií i sbírky Jiřího Valocha v rámci realizovaných projektů NPO.

Rozsah sbírkového fondu

Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů celkem k 31. 12. sledovaného roku	205 198
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zpracovaných v systematické evidenci (katalogizovaných) v elektronické podobě celkem k 31. 12. sledovaného roku	205 198
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů prezentovaných formou on-line katalogu na sbirky.moravska-galerie.cz	205 198
Počet evidenčních čísel přírůstků zapsaných	3 801
Náklady na nákup sbírkových předmětů (v Kč)	618 000
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vyřazených ze sbírky	0
Počet inventarizovaných (revidovaných) sbírkových předmětů	11 486

Badatelské využití a výpůjčky sbírek

Počet badatelských úkonů	420
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zapůjčených jinému zařízení	458
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vypůjčených od jiného zařízení	603

III.1 Akviziční činnost

Akviziční činnost v roce 2023 reflektovala nový koncepční materiál *Koncepce sbírkotvorné činnosti Moravské galerie v Brně*, který zúročuje zkušenosti z mimořádných akvizičních počinů z předešlých let (např. *Open Call pro Design*) a nastavuje strategie a cíle pro období budoucí.

Červenou linkou akviziční strategie pro rok 2023 byla především provázanost akvizic v oblasti volného i užitého umění s realizovanými a plánovanými výstavními a vědeckovýzkumnými projekty Moravské galerie, aktualizace stálých expozic a samozřejmě také mimořádné nabídky, které přinesl trh s uměním.

V roce 2023 sjednala Moravská galerie 9 kupních a 24 darovacích smluv a získala tak nové akvizice v celkové hodnotě téměř 5 630 000 Kč.

V první řadě se jednalo o akvizice spojené s realizovanými výstavami. Jedná se například o rozsáhlou akvizici designových produktů z ukončené výstavy *Jiří Pelcl Design*. Převážně darem byla sbírka doplněna o mimořádně hodnotné předměty přímo od samotného pana profesora Jiřího Pelcla. Také většina výrobců/zapůjčitelů po ukončení výstavy souhlasila s ponecháním svých produktů ve sbírce Moravské galerie. Jedná se o výrobky firem Le bon, EGOÉ, MASTER & MASTER, Ahrend, Plastia navržené Jiřím Pelclem. V souvislosti s realizovanou výstavou *Pavel Büchler – Znamky života* daroval autor do sbírky dílo *Fly*. Pro výstavu *Made by Fire* byl například zakoupen do sbírky unikátní lustr LUNA.

V návaznosti na spolupráci s odbornými školami získala Moravská galerie od Vysoké školy uměleckoprůmyslové mimořádnou kolekci ze studentského projektu *UNIQUE CLIENT* (publikace a textilní modely). Díky daru Ateliéru průmyslového designu Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně byla sbírka Moravské galerie dále rozšířena o zdařilou kolekci CINK! (kolekce porcelánových reproduktorů byla navržena studenty a pedagogy ateliéru).

Významnou akvizicí roku 2023 se stala i pozůstalost profesora Josefa Kaplického, kterou se podařilo získat v závěru roku. Jedná se o desítky obrazů, desítky plastik a reliéfů, stovky kresebných a grafických návrhů a realizací, architektonické plány, fotografická dokumentace a další písemný materiál dokumentačního charakteru. Archiv a sbírka Moravské galerie tak budou dokumentovat a pro budoucí generace uchovávat doklady života a díla tohoto významného pedagoga.

AKVIZICE REALIZOVANÉ V ROCE 2023

Koupě

Autor	Dílo
Ludvík Volák	Předmět: křeslo Bratislava 2 ks, polokřeslo Hofman 1ks Výrobce: Dřevopodnik Holešov Datace: 70. léta 20. stol.
Ema Harmanová (Ema Auri)	Předmět: dóza s víkem Název: Neurčený autor Datace: 2022
neurčen	Předmět: Soubor českých a zahraničních časopisů z 20. a 30. let 20. stol.: L' Illustration, ročník 89, 1931, 37,8 x 28,8 cm, ofset The Graphic, October 26, 1929, 36,7 x 25,8 cm, ofset Předmět: Soubor českých a zahraničních časopisů reklamami Název: L' Illustration, 37,8 x 28,8 cm, 2 ks Název: The Graphic, 36,7 x 25,8 cm, 2 ks Název: Český svět, 8, 30,5 x 22,3 cm, 33 ks Datace: 20.-30. léta 20. stol. Materiál: papír, ofset
Barbora Kotěšovcová, Hana Valtová / UMPRUM Ateliér designu oděvu a obuvi	Předmět: plavecký set Projekt: UNIQUE CLIENT Název: Marek Datace: 2022
Kristýna Šenkýř Lomasová / UMPRUM Ateliér designu oděvu a obuvi	Předmět: kožené rukavice Projekt: UNIQUE CLIENT Projekt: Marek Datace: 2022
Jan Smejkal / UMPRUM	Předmět: šaty s topem Projekt: UNIQUE CLIENT Název: Dia Datace: 2022
Hana Valtová / UMPRUM	Předmět: béžový kabátek, triko potisk, legíny potisk Projekt: UNIQUE CLIENT Název: Marie Datace: 2022
Anna Ryšánková / UMPRUM	Předmět: šaty 2 ks Projekt: UNIQUE CLIENT Název: Andrea Datace: 2022

UMPRUM, kolektiv autorů	Předmět: kniha Název: UNIQUE CLIENT Datace: 2022
Vilém Kříž	Předmět: Portfolio 7 černobílých fotografií 38 x 29 cm, signováno Název: Opuštění ožívají. Sedm dokumentů o kráse omšelé a zapomenuté Datace: 1942
Jaroslava Těšínská	Předmět: tapiserie Název: ČERNÁ, BÍLÁ, plus Materiál: vlna 40%, acryl 60%
Jiří Krejčířík	Předmět: lustr Název: LUNA Vertical II06 Datace: 2023
Atelier Pelcl	Předmět: knihovna Název: LEDOVEC Datace: 1995
Liběna Rochová	Předmět: dlouhé hedvábné šaty Kolekce: TAPISERIE A ODĚV Datace: 2022
Zdeněk Primus	Much and more pop art: Umění 60. let v grafikách, multiplech a publikacích: [Kat. výstavy], Olomouc 13. 10. - 4. 12. 1994, Ostrava 13. 12. 1994 - 21. 1. 1995, Brno 26. 1. - 5. 3. 1995 / text Zdenek Primus

Dary

Autor	Dílo
Zdeňka Hráčková	1) kolekce fotografií modelů Zdeňky Hráčkové pro n. p. Kras, 1952-1986 2) kreslené návrhy modelů pro n. p. Kras, 1978-1982 (69 ks) 3) skicář s dámskými modely, 50. léta 20. stol. (2 ks) 4) návrhy dámských šatů a klobouků, 50. léta 20. stol. (47 ks) 5) návrhy dámských modelů s ukázkami vzorků látek pro n. p. Oděvní tvorba, 50. léta 20. stol (7 ks)
Bohuslav Horák	Předmět: Autorské kresebné návrhy realizací 1) Knihovna-likérník, Ikaros 90; tuš; tužka, pastelka; 29,5 x 21 cm; 1990 2) Knihovna-likérník, Ikaros; tuš, tužka, akvarel; 29,5 x 21 cm; 1990 3) Křeslo „Noční můra“, epoxy-laminát, „Phantom“ – Přízrak; tuš, akvarel; 21 x 29,5 cm; 1990 4) „Stará kůže“; tuš, akvarel; 21 x 29,5 cm; 1989
Jiří Vaněk	1) Ploty, 1991, papír, linoryt, 47,5 x 60 cm tisk, 60 x 77,5 cm 2) Přistání II, 1987, papír, linoryt 45 x 56,5 cm tisk, 62,5 x 75,5 cm 3) V boxech I, 1988, papír, linoryt, 45,5 x 55,5 cm tisk, 60 x 77 cm

	4) Před startem, 1990, papír, linoryt, 46 x 57 cm tisk, 62 x 75 cm 5) Vzkazy, 1995, papír, linoryt, 45,5 x 59,5 cm tisk, 60 x 77 cm
Jakub Obrovský	Předmět: obraz – olej na kartonu Název: Novomanželé v zahradě Datace: /1923/
Josef Jambor	Předmět: kresba tužkou na papíře Název: Klubovní tah Datace: kolem 1915
Vincenc Makovský	Předmět: plastika – sádra Název: Torzo ženy Datace: 30. léta 20. století
Jaroslav Šťastný- Pokorný (pseud. Peter Graham)	Předmět: fotografie na dibondu Název: BARVY Datace: 2018
Lucie Vaclav (LVFD London)	Předmět: společenský overal Datace: 2022 Materiál: tyl celoplošně pošitý pajetkami, pštroší peří
mmcité a.s.	Předmět: venkovní lavičky – 2 kusy Název: SINUS Varianta: modrá a žlutá
Lucie Koldová / mmcité a.s.	Předmět: sedací nábytek – 3 kusy Název: MANTA Varianta: 01, 02, 03
Prokop Chludil	Předmět: talíř 6 ks Název: Servis pro seniory – ACTIVE Datace: 2014
Joo Kawasumi	Předmět: talíř 3 ks Název: NAMI Datace: 2015
Lucie Koldová	Předmět: pohovka Název: Blossom Datace: 2018
Lucie Koldová	Předmět: taburet a kávový stolek Název: Bonded Datace: 2008
František Maršálek	Pozůstalost: Pozitivy – 658 čb. fotografií různých formátů Pegativy a diapozitivы – 231 položek (pořadače, slohy, listy...)
Tomáš Fassati	Soubor fotografických děl: Negativy – 102 položek (pořadače, šanony, složky) Pozitivy – 35 fotografií různých formátů Autoské knihy – Variace a Rozbité okno (celkem 2 ks)

	FAMU fotoscénář – 16 čb. fotografií plus negativy
kolektiv autorů UTB	Předmět: kolekce reproduktorů, 15 ks Název: Cink! Datace: 2019
Martin Surman	Předmět: stavební bloky, 3 ks Název: SANDIQ Datace: 2020
Inez Tuschnerová	Předmět: artprotis Název: Requiem za Leoše Janáčka Datace: 1995
Pavel Büchler	Předmět: objekt Název: Fly (version 3) Datace: 2009 (2022)
Jiří Pelcl	Předmět: věšák 7 ks Název: Alva Výroba: Techo a.s., 2003
Jiří Pelcl	Předmět: Mobilní kancelář Název: Nomad (2 ks) Název: Nomad Office (1ks) Výroba: Le Bon, 2020
Jiří Pelcl	1) Křeslo Máj, výroba Egoé, 2015, 2 ks 2) Pohovka Máj, výroba Egoé, 2015, 1 ks 3) Stolek Máj, výroba Egoé, 2015, 1 ks
Jiří Pelcl	1) Stolička UM Stool, výroba Master & Master, 2017 (8ks) 2) Barová židle UM Bar Stool, výroba Master & Master, 2017 (3 ks) 3) Židle UM Chair, výroba Master & Master, 2017 (3 ks) 4) Stolek Coffee Boy, výroba Master & Master, 2020 (2 ks) 5) Stolek Chicken, výroba Master & Master, 2017 (2 ks) 6) Nástěnná police X Shelf, výroba Master & Master, 2021 (2 ks)
Jiří Pelcl	1) Pohovka Moony, 2012 2) Etažér, James 2, 1998 3) akustický paraván, Eurofoam, Brno, prototyp, 2020, 2 ks 4) sedací objekt Ulita, 2011 5) váza Voština, 2018 6) knihovna Banana Box, Studio Činčera, prototyp, 2020, 3 ks 7) židle Take away, Studio Činčera, prototyp, 2020, 2 ks 8) stojan na knihy Mary, Studio Činčera, prototyp, 2017, 2 ks 9) závěsná knihovna Asistent Josef, Studio Činčera, prototyp, 2017
Josef Kaplický	Pozůstalost: Sochy – 92 ks Malba – 50 ks Grafika – 101 ks Kresba – 1139 ks

	Architektura – 144 ks Plakáty – 68 Pom. Mat., Fotografická dokumentace
Jiří Pelcl	1) Kompostér Ubalive, výroba Plastia s.r.o., 2014, 3 ks 2) Pěstící nádoba Ubalive, výroba Plastia s.r.o., 2015, 3 ks 3) Stohovací květináč Tree, výroba Plastia s.r.o., 2019, 10 ks
Dušan Urbaník	1) Partitury, 2010, 4x velkoformátové, tuš na balicím papíru 2) Partitury, 2010, 8x, formát A2, tuš, papír 3) Partitury, 2010, 3x formát A0 tuš na balicím papíru 4) Mapy myšlenek, 2014–2022, 11x, variabilní formáty, kresba tuší na kartonu (obaly od léků) 5) Princip opakování, 2009, 2x, formát A2, tuš, papír 6) Kresby rostl. stvolem, 2010, 9x, formát A2, tuš, papír 7) John Cage, 2012, 6x, formát A2, tuš, papír 8) Kresby rostl. stvolem, 2006, 2009 2x, formát A2, tuš, papír
Petr Kvíčala	21 fotografií adjustovaných v jednom rámu, čb. positív, rozměr adjustace v. 1410 mm, š. 900 mm, h. 50 mm

III.2 Digitalizace a online prezentace sbírek

V roce 2023 pokračovala soustavná práce na digitalizaci sbírek. Probíhala kontrola kvality, doplňování obrazové dokumentace a doplňování textových údajů do elektronické sbírkové evidence. Pokračovala profesionalizace digitalizačních výstupů vůči veřejnosti a propagace sbírkového fondu Moravské galerie, a to zejména zveřejňováním sbírkových předmětů v rámci katalogu sbírky online.

V rámci agendy poskytování reprodukcí ze sbírky Moravské galerie veřejnosti bylo v roce 2023 realizováno 145 reprodukčních smluv pro tuzemské žadatele, kterým tak bylo fakturováno celkem 257 882 Kč. Pro zahraniční žadatele bylo vyřízeno 23 reprodukčních smluv a fakturováno celkem 3 395 EUR.

V roce 2023 byly podpořeny a v rámci programu *Národní plán obnovy – digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek* realizovány dva digitalizační projekty. V projektu „*Grafický design a Bienále Brno – digitalizace a zpřístupnění*“ bylo digitalizováno více než 38 tisíc sbírkových předmětů. Projektem „*Archiv a sbírka Jiřího Valocha, Archiv MG – fond Uměleckoprůmyslové muzeum. Digitalizace a zpřístupnění*“ byla kompletně zdigitalizována obrazová část archivního fondu *Moravské uměleckoprůmyslové muzeum Brno*, celkem více než 12 500 archiválií, a současně bylo digitalizováno 9 125 děl ze Sbírký a archivu Jiřího Valocha. Díky financování z projektů byla zajištěna i dostatečná úložná kapacita pro výstupy digitalizace rozšířením stávajícího objemu serveru a také bylo zajištěno udržitelné prostředí pro zpřístupnění výstupů digitalizace. V roce 2023 tak došlo k přechodu webové databáze na vyšší verzi. Nové SW řešení webu přineslo zejména možnost upload souborů s automatickou konverzí na náhledové obrázky, dále možnost prezentovat sbírky dvojjazyčně (anglická verze pro zahraniční badatele), možnost připojení více obrázků

k jednomu sbírkovému předmětu, úpravu chybové a zastaralé verze Elastic Search (pro fulltextové vyhledávání) a možnost integrace dat s mateřskou stránkou Moravské galerie.

V závěru roku 2023 bylo podáno celkem 11 nových digitalizačních projektů do programu *Národní plán obnovy – digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek*. V případě získání dotace dojde k výraznému posunu v profesionální digitalizaci napříč všemi sbírkami, včetně 3D digitalizace.

III.3 Inventarizace, CES a agenda zákona č. 71/1994 Sb.

Desetiletý cyklus řádné inventarizace celé sbírky Moravské galerie dle zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů byl v souladu s prováděcí vyhláškou Ministerstva kultury ČR č. 275/2000 Sb. ukončen v roce 2023.

V průběhu celého roku 2023 tak dobíhaly revize na všech podsbírkách a řešila se časově nejnáročnější část revizního cyklu, závěrečné dohledávání doposud nenalezených sbírkových předmětů. V roce 2023 prošlo řádnou inventarizací celkem 11 486 sbírkových předmětů. Jedná se o necelých 6 % celé sbírky Moravské galerie, čímž byla naplněna zákonná hranice pro roční revizi. Nižší intenzita v počtu revidovaných děl odráží skutečnost, že se jednalo o poslední rok desetiletého cyklu. Neintenzivněji probíhaly revize na podsbírkách, které jsou co do počtu inventárních čísel nejrozsáhlejší, zejména podsbírka grafického designu s více než 5 300 revidovanými sbírkovými předměty a podsbírka kresby a grafiky, s téměř 4 000 revidovanými sbírkovými předměty.

Kromě kontroly stavu a aktualizace či doplňování údajů do elektronické evidence DEMUS probíhala při revizích i změna v uložení sbírkových předmětů, zejména s ohledem k efektivnímu využití stávajícího úložného prostoru, a s tím související změny v lokačních systémech a označeních na všech evidenčních kartách v systému DEMUS.

V roce 2023 bylo do Centrální evidence sbírek (CES) zaneseno 3 801 změn, dalších 1 528 záznamů bylo zaneseno do CES a připraveno k aktualizaci.

V rámci agendy zákona č. 71/1994 Sb. bylo za rok 2023 doručeno 54 žádostí o vývoz a bylo vydáno 0 osvědčení na dobu určitou a 54 osvědčení k trvalému vývozu.

III.4 Restaurování

Restaurátorské oddělení se v roce 2023 zaměřilo převážně na interní restaurování sbírky Moravské galerie. Významnými rozsáhlými projekty byly pokračující restaurátorské zákroky z obsáhlého seznamu původního výstavního plánu k výstavě *Moravská zemská obrazárna - tradice, reprezentace, identifikace*. Jednotlivé restaurátorské zákroky byly průběžně fotograficky dokumentovány a jejich závěrečné restaurátorské zprávy byly následně archivovány.

V roce 2023 probíhala i profylaktická péče o sbírkové fondy, stejně jako průběžná kontrola stavu jednotlivých předmětů sbírky a podmínek jejich uložení. Preventivní ochrana je důležitá z důvodu prodloužení životnosti děl pro následující generace, proto se i v roce 2023 věnovala maximální pozornost monitorování podmínek, ve kterých se díla nacházejí, ať už v prostorách deponitáře, nebo v expozicích.

Důležitým úkolem byla také příprava sbírkových předmětů pro výstavy i zápůjčky, a to včetně Condition Reports, případně řešení havárií. Spolupráce s jinými odděleními galerie proběhla v rámci deinstalace výstav *Terra alba*, *Valoch & Valoch* i při instalaci výstavy *Made by Fire* a menší výstavy k výročí 150 let UMPRUMU ve votivním sále. V rámci přípravy děl na zápůjčky dochází k nutnosti interního konzervování nebo restaurování před vlastním transferem. Právě z tohoto důvodu byla i v roce 2023 zajištěna účast při předávání děl na externí výstavy včetně odborné kontroly jejich stavu po transferu. V roce 2023 proběhlo externí restaurování v rámci finanční podpory ISO II D c. Vybranými sbírkovými předměty byly obrazy s inventárními čísly: A 932, M 243. Restaurování proběhlo úspěšně podle plánu ve stanoveném termínu. Ze získaných financí ze zmíněného projektu se podařilo doplnit vybavení ateliérů novými speciálními světly, která se využívají hlavně při retušování, dále fotopozadím, stativem a mikrometrem.

V roce 2023 byla navázána spolupráce s Muzeem romské kultury. Spočívala v poskytování odborné pomoci, konzervování děl ze sbírky muzea (šest kreseb a jeden obraz ze skleněné drti určených na výstavu).

Spolupráce s Katedrou restaurování na Akademii výtvarných umění v Praze byla posílena přípravou podkladů na digitalizační projekty v rámci Národního plánu obnovy a Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví na rok 2024.

I v roce 2023 byly umožněny praxe mladým restaurátorům v galerijním prostředí. Uchazeči o stáže studují na Vyšší odborné škole v Brně, Masarykově univerzitě v Brně a na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě.

V roce 2023 se pracovníci Moravské galerie zúčastnili konferencí *CSTI 2023 Interdisciplinární výzkum a ochrana kulturního dědictví* v Bratislavě, konference konzervátorů-restaurátorů 2023 ve Zlíně, XVIII., semináře restaurátorů a historiků v Broumově, workshopu *Digitalizace, zpřístupnění a edukativní využití uměleckých sbírek v paměťových institucích* v Muzeu umění v Olomouci.

STATISTICKÝ PŘEHLED RESTAURÁTORSKÉ ČINNOSTI

Restaurování – interní	26
– externí	2
Konzervace – interní	711
– externí	0

Adjustace	303
Restaurátorský průzkum	1
Kontrola stavu sbírkových předmětů	1510
Sanace předmětů	217
Konzultace	18
Badatelské návštěvy	0
Protokoly o stavu	69
Restaurátorské zprávy	36

IV. VĚDECKOVÝZKUMNÁ STRATEGIE (VĚDA A VÝZKUM)

Rokem 2023 skončila koncepce VaV pro období 2019 až 2023, bylo tedy v tomto ohledu potřeba vyhodnotit uplynulé období a vypracovat koncepci novou. Plnění této koncepce ovlivnila především pandemie covid-19 a na ni navázaná implementace pravidel pro výstavní a další projekty, které byly nejzranitelnější z hlediska protipademických opatření na roky 2021–2024. Přesto se Moravské galerii podařilo většinu plánovaných výstupů splnit s tím, že pouze výstavní projekt představující osobnost a dílo významného českého grafika J. Rathouského bude přesunut do dalšího koncepčního období.

V rámci Institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (IP DKRVO) byly realizovány dva významné výstavní projekty. Prvním byla retrospektiva *Pavel Büchler: Znamky života/ Signs of Life* se stejnojmenným katalogem, prezentující postmoderní tendence v umění. Druhým pak výstava *Valoch & Valoch: Archeologie a konceptuální umění*, představující provázanost archeologie a konceptuálního umění prostřednictvím významných osobností svých oborů Karla Valocha a jeho syna Jiřího Valocha.

V roce 2023 byly v rámci IP DKRVO též vydány sbírkový katalog *Alžběta ze Salm-Reifferscheidtu jako mecenáška (soudobého) umění 19. století a pozdější osudy sbírek zámku Budkov. Soupisový katalog obrazů, soch a kreseb z majetku budkovských Salm-Reifferscheidtů v Moravské galerii v Brně* řešitele P. Tomáška a publikace A. Krkoškové *Katalog medailí a plaket z období od poloviny 19. po 20. století ve sbírkách Moravské galerie v Brně*.

V roce 2023 vyšla standardně dvě čísla Bulletinu Moravské galerie v Brně; číslo 87 představuje formou odborných studií téma folklóru v dnešní době, číslo 88 je pak součástí oslav 150 let výročí založení Uměleckoprůmyslového muzea, jehož bohatou historii články představují.

Pokračoval též projekt *Demokratická revoluce objektivem Dagmar Hochové: Zpřístupnění unikátní fotodokumentace z let 1989-1992* (TL03000330) ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny Akademie věd ČR podpořený v rámci programu TAČR řešitele Jiřího Pátka. Archiv je zdigitalizován, inventarizován a je dostupný v rámci interního muzejního programu DEMUS. Vytříděné a ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR v Praze společně vytipované negativy byly též zveřejněny na webu sbírky online Moravské galerie. Řešitel Jiří Pátek připravil k vydání text monografie Dagmar Hochové a zpracoval koncepci velké retrospektivní výstavy Dagmar Hochové, která bude realizována ve výstavních prostorách galerie na jaře roku 2024.

Moravská galerie plánovala v rámci nové výzvy NAKI podat projekt mapující historii Uměleckoprůmyslového muzea, avšak výzva nebyla nakonec ministerstvem realizována. V rámci GAČR neuspěl P. Ingerle s žádostí o podporu projektu *Brněnský Devětsil v mezinárodním kontextu. Časopis jako forma umělecké distribuce*.

Moravská galerie v Brně byla v roce 2023 i nadále členem sdružení CESNET, které zastřešuje největší výzkumné organizace v České republice.

V. FINANČNÍ A PROVOZNÍ STRATEGIE

V.1 Rozpočet v roce 2023

Schváleným rozpočtem byl galerii stanoven finančními ukazateli od zřizovatele příspěvek na provoz ve výši 107 197 336 Kč, z toho příspěvek na platy zaměstnanců a ostatní osobní náklady činil 49 585 504 Kč, neboť od roku 2022 došlo ke snížení limitu počtu pracovníků o 3 plné úvazky a v roce 2023 o 0,55 úvazku, tedy na konečný přepočtený stav 138,45 zaměstnance. Snížení stavu pracovníků se promítlo nejen ve snížení příspěvku na platy, ale také na odvody zákonného pojištění. V příspěvku na provoz je také zahrnuta částka 730 000 Kč v podobě příspěvku na kulturní aktivity a částka 6 783 000 Kč jako kompenzace nárůstu cen energií.

Pro rok 2023 byl sestaven finanční plán organizace, který odrážel složitou ekonomickou situaci v podobě narůstající míry inflace ve všech nákladových oblastech. Současně byl stanoven předpokládaný ekonomický vývoj v daném roce tak, aby bylo dosaženo vyrovnaného výsledku hospodaření a galerie se nedostala do platební neschopnosti.

V dané nejisté ekonomické situaci čekaly galerii v roce 2023 velmi náročné úkoly. V roce 2023 byla zahájena realizace dvou velkých investičních projektů financovaných z regionálního operačního programu IROP. Jedná se o Dostavbu depozitáře v Brně-Řečkovících a projekt Revitalizace Místodržitelského paláce – vybudování návštěvnického zázemí a vytvoření stálé expozice starého a užitého umění.

Se zřizovatelem bylo nutné vyřešit způsob financování provozních nákladů spojených s užíváním nových prostor Moravské zemské knihovny. Stále probíhající akce je organizačně a logisticky značně náročná a vyžaduje dostatek finančních prostředků na přestěhování velkého objemu dokumentů a knih. Tyto náklady byly vyčísleny a dokladovány v nadpožadavcích na rok 2023 stejně jako provozní náklady na užívání těchto nových prostor. V průběhu roku bylo zřizovatelem rozhodnuto, že navýšení provozních nákladů tohoto nového objektu bude řešeno navýšením příspěvku na provoz pro MZK.

Pro úspěšné splnění všech vytyčených úkolů se galerie snaží získávat finanční prostředky z jiných zdrojů jako například z územně samosprávných celků, evropských fondů, vědecko-výzkumných dotačních zdrojů, investičních projektů apod. V roce 2023 se podařilo získat prostředky z Národního plánu obnovy v celkové výši 13 910 tis. Kč, z toho na výstavní projekt *Made by Fire* v Miláně 10 mil. Kč a 3 910 tis. Kč na projekt digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek.

Hlavním cílem hospodaření Moravské galerie v Brně i pro rok 2023 bylo udržení finanční stability a platební schopnosti, hospodaření s nejvyšší mírou efektivity a hospodárnosti a uzavření roku s vyrovnaným výsledkem hospodaření.

V.2 Provozní činnosti a správa budov

Provozní oddělení plnilo ve sledovaném období úkoly vyplývající z každodenních povinností pravidelné údržby objektů, jejich technických zařízení a veškerého ostatního nesbírkového majetku Moravské galerie. Údržba byla zajišťována zaměstnanci instituce a dále pak, u činností vyžadujících odbornou specializaci, smluvně dohodnutými servisními firmami na údržbu strojoven, klimatizace, výtahů, výměňkových stanic, kotelen v budovách galerie, otopné soustavy, zdvihacího zařízení, klimatizačních jednotek, datové sítě, elektrotechnického zařízení budov, přenosného elektrického ručního náradí, audio a video techniky včetně zajištění pravidelných revizí jmenovaných zařízení.

Zvláštní péči pak provozní oddělení v roce 2023 věnovalo úkolům, které vyplynuly v souvislosti s realizací stavby nové depozitární budovy v Brně-Řečkovících, rekonstrukcí Místodržitelského paláce a zahájením využívání prostor nové depozitární budovy Moravské zemské knihovny, kterou v rámci spolupráce Moravská galerie od roku 2023 dlouhodobě využívá.

Na rok 2023 bylo provedeno výběrové řízení, jehož výsledkem je rámcová smlouva na přepravu provozního a výstavnického materiálu.

Mezi standardní úkoly provozního oddělení v roce 2023 patřily opět údržbové práce ve všech spravovaných objektech. V Jurkovičově vile byl proveden generální úklid včetně ošetření podlah. Dále byla zahájena příprava plánu oprav a údržbových prací na objektu a oplocení. V jarních měsících se uskutečnil řez okrasných křovin a ovocných stromů. Na základě odborného posudku bylo provedeno kácení tří stávajících stromů v zahradě. Úklid v objektech Moravské galerie v roce 2023 zajišťovala externí firma. Jedná se o denní úklid, stejně tak o mytí oken a mimořádné úklidy (při stavbě výstav, při stavebních pracích a podobně).

Provozní oddělení též zajišťuje správu a servis vozového parku instituce, který sestává ze čtyř automobilů. Byla provedena revize smluv na zákonné pojištění a provedena změna za účelem snížení nákladů.

Při provozu budov Moravské galerie bylo, s ohledem na inflaci a nárůst cen, po celé sledované období šetřeno při spotřebě energií a byla hledána úsporná řešení. Zejména pak u efektivity nastavení jednotlivých zařízení a s ohledem na jejich vzájemnou kompatibilitu.

EKONOMICKÉ VYHODNOCENÍ ROKU 2023 (v tis. Kč)

Výnosy celkem	150 615
z toho: příspěvek na činnost od MK ČR	134 647
dotace ÚSC	778
grant EU	121
grantová agentura ČR	196
příspěvek partnerů	0
vlastní tržby a výnosy	14 994
z toho: tržby z prodeje zboží a služeb	9 453
z toho: vlastní zboží a komisioní prodej	2 793
prodej vstupenek	2 951
Reklama	503
Pronájem	2 107
vývozní povolení	0
tržby: knihovna, foto, reprodukční práva	582
ostatní výnosy	5 541
z toho: použití finančních fondů	5 021
z toho: rezervní fondy	486
fond reprodukce	2 708
fond odměn	1 826
ostatní výnosy	520
sponzorské příspěvky, dary	0
Náklady celkem	150 615
z toho: spotřeba materiálu vč. nákupu DDM	4 418
spotřeba energie	12 282
služby	30 284
osobní náklady celkem	81 668
z toho: mzdové náklady	57 764
OON	1 421
sociální zabezpečení	19 602
sociální náklady	2 719
ostatní sociální náklady	162
odpisy HIM a DHIM	13 165
daň z příjmu	104
opravy a udržování	4 451
cestovné	1 155
náklady na reprezentaci	473
aktivace oběžného majetku	-1 524
náklady na prodané zboží	1 708
ostatní náklady	2 431
Hospodářský výsledek	0

Z celkových nákladů tvořily náklady na:

výstavní činnost	5 354
restaurování sbírkových předmětů	266
nákup knih	335
nákup sbírkových předmětů	327

Zřizovatel MK ČR poskytl v rámci příspěvku na činnost tyto účelové dotace neinvestičního charakteru:

EZS, EPS – ISO A, B, D	381
kulturní aktivity	880
institucionální dotace na vědu a výzkum	3 254
výkup předmětů kulturní hodnoty – ISO C	0
VISK	0
ostatní dotace	15 238
Celkem	19 753

Dotace investičního charakteru:

NPO digitalizace	602
IROP zasíťování depozitáře v Řečkovících a MP	737
ISO A, D	1 000
PP – Průsaky – dotace MKČR	236
Dostavba depozitáře v Řečkovících	111 296
Revitalizace Místodržitelského paláce 1. etapa	66 488
Celkem	180 359

VI. INVESTIČNÍ A STRATEGICKÉ PROJEKTY

Stavba nové depozitární budovy

V rámci projektu *Stavba nové depozitární budovy Moravské galerie v Brně-Řečkovících* realizovaného v rámci IROP (registrační číslo CZ.06.3.33/0.0/0.0/17_099/0007841) a spolufinancovaného z Evropských strukturálních a investičních fondů byla v roce 2023 zahájena realizace hlavních stavebních prací. Stavební práce probíhaly po celý rok 2023 a jejich dokončení je v plánu v roce 2024. Podařilo se též zajistit finanční prostředky na vnitřní vybavení. Po jeho instalaci bude možné depozitář využít pro uložení sbírky a otevřít jej veřejnosti ve formě doprovodných programů.

Stávající centrální depozitář v Brně-Řečkovících

Technologie budovy hlavního depozitáře Moravské galerie v Brně se blíží havarijnímu stavu a je bezpodmínečně nutné je obnovit a zajistit tak bezpečné uložení sbírkových předmětů. Z tohoto důvodu hledala Moravská galerie možnosti pro zajištění financování potřebné obnovy zejména z evropských dotačních programů (např. Operační program životního prostředí). S ohledem na vývoj vlastnických vztahů v areálu byl zpracován podklad pro investiční záměr na vybudování samostatné přípojky kanalizace a vody. Finanční prostředky však získány nebyly.

Místodržitelství palác

V roce 2023 byla v rámci projektu IROP zahájena dílčí etapa *Revitalizace Místodržitelství paláce – vybudování návštěvnického zázemí a vytvoření stálé expozice starého a užitého umění* (registrační číslo CZ.06.3.33/0.0/0.0/17_099/0007867), rekonstrukce jižního křídla objektu a prostoru nádvoří, čímž dojde k výraznému zvýšení využitelnosti objektu a dílčí nápravě nevyhovujícího technického stavu. Dále byly v průběhu roku 2023 připravovány podklady k zahájení dalších etap rekonstrukce objektu, včetně výstavby výtahu a úprav dalších prostor, jejichž nutná rekonstrukce by měla pomoci rozšířit výstavní prostory pro další rozvoj expozice. Objekt byl z důvodu oprav pro veřejnost od března roku 2023 uzavřen.

Obnova a rekonstrukce zařízení centrální vzduchotechniky Uměleckoprůmyslového muzea

Jedná se o zásadní potřebu výměny dosluhujících technologií, kterou nebylo možné financovat v rámci revitalizace dokončené v roce 2021. Byly zpracovány podklady pro investiční záměr na zpracování projektové dokumentace pro první část rekonstrukce zařízení VZT. Finanční prostředky získány nebyly.

Pražákův palác

Budova Pražákova paláce se nachází dlouhodobě ve špatném technickém stavu a její dílčí části již nemají potřebné izolační vlastnosti a vyžadují buď opravu, či v případě původních

prvků výměnu. Moravská galerie hledá možnosti pro zajištění financování potřebných oprav jak ze státních zdrojů, tak z evropských dotačních programů. V roce 2023 byla připravena realizační projektová dokumentace na opravu průsaků venkovní vlhkosti a zavlhání depozitáře a sousedních prostor v jižní části objektu.

Realizace nového objektu Moravské zemské knihovny (MZK)

V rámci dlouhodobé spolupráce s Moravskou zemskou knihovnou byly převzaty do užívání nové kancelářské a depozitní prostory pro potřeby knihovny a archivu Moravské galerie. V průběhu roku 2023 probíhalo obydlování prostor, převážení dokumentace a vytvoření digitalizačních pracovišť pro realizaci projektů v rámci NPO.

Rekonstrukce objektu v Brně-Tuřanech

Prostor na okraji Brna sloužil jako úložný prostor pro nepotřebný výstavnický fundus a mobiliář. Moravská galerie průběžně prováděla základní údržbu a lokální opravy vnitřních prostor.

VII. BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE OBJEKTŮ, SBÍREK A KYBERNETICKÁ BEZPEČNOST

V roce 2023 Moravská galerie pokračovala v modernizaci zabezpečovacího systému. Zejména došlo k výměně prvků VSS, PZTS a EPS v rámci první etapy rekonstrukce Místodržitelského paláce. Dále byla v rámci dotačního programu ISO II/A realizována kompletní výměna kamerového systému v objektu Jurkovičova vila a částečná modernizace, respektive první etapa rekonstrukce kamerového systému v Pražákově paláci. Dalším dokončeným projektem je napojení nového pracoviště v depozitáři Moravské zemské knihovny na PCO v Pražákově paláci, které je z hlediska zabezpečení prostor definováno jako samostatný bezpečnostní systém s napojením na centrální dohledové pracoviště Moravské galerie. V neposlední řadě pak pokračovaly přípravy a konzultace pro realizaci zabezpečovacího systému v objektu novostavby depozitáře v Řečkovících.

Fyzická bezpečnost pak byla nadále zajišťována vlastními zaměstnanci. Jejich vstupní a průběžné školení v oblasti řešení mimořádných situací a managementu osobní bezpečnosti vykonával i nadále in-house instruktor. Vzhledem k omezeným finančním prostředkům docházelo pouze k dílčím obměnám vybavení ostrahy.

Zajištění kybernetické bezpečnosti a odolnosti VO

V souvislosti s připravovanou novelou zákona o kybernetické bezpečnosti, který do českého právního řádu transponuje směrnici NIS2, dojde k rozšíření okruhu povinných osob a úpravy povinností v oblasti ochrany informací. Nehledě na to, zda Moravská galerie bude povinnou osobou, připravovala fungování své IT infrastruktury a bezpečnostních opatření k naplňování standardů stanovených novelou. Důležité bude též pokračující členství Moravské galerie v CESNET a využívání infrastruktury sdružení, která garantuje řadu bezpečnostních nastavení a monitoring podezřelých aktivit a zvýšené činnosti v online prostoru.